

2^e Bestuursrapportage 2022

GR Sociaal

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
1 INLEIDING	3
2 SAMENVATTING	4
3 RISICO'S	9
4 OPGAVEN SOCIALE DIENST	11
4.1 BESTAANSZEKERHEID VERSTERKEN	11
4.2 ONTWIKKELEN NAAR WERK.....	21
4.3 ZORGEN VOOR ONDERSTEUNING	29
4.4 BEDRIJFSVOERING.....	34
5 FINANCIËLE BIJLAGEN	41
5.1 BEGROTING NAAR TAAKVELDEN	41
5.2 RISICO'S TOTAAL	43
5.3 BIJDRAGE PER GEMEENTE PER OPGAVE	46
5.4 BEGROTINGSWIJZIGINGEN	47
5.5 DEKKING BEGROTINGSWIJZIGINGEN.....	48
5.6 RESERVES	49
5.7 INVESTERINGEN	50

1 INLEIDING

Twee keer per jaar wordt het Algemeen Bestuur geïnformeerd over de uitvoering van de begroting. Dit gebeurt met de 1^e en 2^e bestuursrapportage. Voor u ligt de 2^e bestuursrapportage van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal over het jaar 2022. Deze 2^e bestuursrapportage betreft de stand per 31 augustus 2022. In deze bestuursrapportage wordt op basis van de realisatie in die periode een jaarprognose gegeven. Verschillen tussen de jaarprognose en de vastgestelde begroting worden toegelicht. Waar in deze bestuursrapportage wordt verwezen naar de begroting 2022, wordt bedoeld de begroting zoals vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 13 oktober 2022 (1^e bestuursrapportage 2022 GR Sociaal).

In deze bestuursrapportage gaan wij in op de stand van zaken per opgave, waarbij wij onder andere aan zullen geven welke afwijkingen worden verwacht voor 2022. Waar een grote mate van zekerheid is dat verschillen werkelijkheid worden, wordt een voorstel gedaan om de begroting te wijzigen, of waar de begroting wijzigt als gevolg van genomen besluiten en gewijzigde Rijksbudgetten. Overigens is in deze bestuursrapportage geen sprake van beleidswijzigingen.

In het kader van de dit jaar van kracht geworden wijzigingen in de WGR is op 7 juli van dit jaar door het Algemeen Bestuur het verzoek gedaan om te verkennen wat de mogelijkheden zijn om toe te werken naar één bestuursrapportage per jaar in plaats van de op dit moment gebruikelijke twee rapportages per jaar. Immers, met de nieuwe wettelijk vereiste termijn voor zienswijzen (maximaal 12 weken), ontstaat de noodzaak om tot aanpassing te komen. In de loop van dit jaar wordt voorgesteld hoe tot aanpassing kan worden gekomen in samenhang en in samenwerking met de Drechtstedengemeenten en hun respectievelijke planning en controlcyclus.

In de zienswijzen op de eerste bestuursrapportage is door meerdere gemeenten het verzoek gedaan om de resultaten en ontwikkelingen op gemeenteniveau inzichtelijk te maken. In deze tweede bestuursrapportage kunnen we nog niet aan dit verzoek voldoen. Om ervoor te zorgen dat we dit wel kunnen gaan doen, zullen we in de loop van 2023 met gemeenten in gesprek gaan om te komen tot aanvullende afspraken. Ondertussen staan de gemeentelijke dashboards al tot de beschikking van gemeenten.

De nasleep van de Coronacrisis, de oorlog in Oekraïne en de energiecrisis maakt dat in toenemende mate een beroep wordt gedaan op de GR Sociaal. Dit vraagt wendbaarheid van de organisatie. In de afgelopen periode heeft de GR Sociaal steeds voortvarend het voortouw kunnen en mogen nemen. Deze wendbaarheid kan alleen maar, doordat de deelnemende gemeenten de ruimte daartoe hebben geboden.

2 SAMENVATTING

Beleidsmatig

Algemene ontwikkelingen

Ook in de periode waar deze bestuursrapportage op terugkijkt, zien we dat er op internationaal, nationaal en regionaal/ lokaal niveau ontwikkelingen zijn die invloed hebben op inwoners in de Drechtsteden en de te leveren ondersteuning vanuit de GR Sociaal. De oorlog in Oekraïne en de effecten die dat heeft op de energieprijzen en daarmee ook de koopkracht en bestaanszekerheid van inwoners vraagt hierbij veel aandacht. Dit geldt ook voor de opvang van vluchtelingen en daaraan gekoppeld de steeds groeiende taakstellingen voor gemeenten met betrekking tot het huisvesten en laten inburgeren van deze groepen. Daarnaast staat de bestaanszekerheid van een deel van de inwoners verder onder druk door de huidige inflatiecijfers, waardoor de kosten voor vrijwel alle basisbehoeften stijgen. Niet voor niets heeft het kabinet met Prinsjesdag een ongekend pakket aan steunmaatregelen aangekondigd, waarvan de een belangrijke de stijging van het WML met 10% is.

Tegelijkertijd is sprake van krapte op de arbeidsmarkt en kampen diverse sectoren met personeelstekorten. De zorgsector is er hier een van, dit is ook merkbaar in de Drechtsteden. Een andere al langer lopende ontwikkeling is de vergrijzing waardoor de vraag naar zorg juist zal toenemen komende jaren. Het kabinet heeft hier aandacht voor met onder andere het programma Wonen en Zorg, het Integraal Zorgakkoord en het aangekondigde onderzoek naar de houdbaarheid van de Wmo. Vraag is hoe deze ontwikkelingen uitpakken voor gemeenten, want twee eerstgenoemde programma's versterken de beweging van meer zorg naar gemeenten eerder dan dat ze deze dempt.

In het tweede kwartaal van dit jaar is door alle gemeenten een coalitieakkoord uitgewerkt. Voor wat betreft het sociaal domein zien we daarbij in de Drechtsteden de focus op het borgen en versterken van de bestaanszekerheid, de doorontwikkeling en versterking van de algemene voorzieningen en de herijkingen van de verordeningen rond de taken van de GR Sociaal.

In deze bestuursrapportage beschrijven we per opgave welke ontwikkeling we zien in de (vraag naar) ondersteuning in de eerste acht maanden van dit jaar. Bovengenoemde ontwikkelingen hebben daar ook invloed op, al valt lang niet altijd hard te maken welk effect waardoor komt. Daarnaast speelde, met name in de eerste maanden van dit jaar, ook de contactbeperkende maatregelen rond corona een rol. Hieronder volgt per opgave in een paar zinnen het algemene beeld.

Bestaanszekerheid versterken

Ondanks de hierboven genoemde maatschappelijke en economische trends, ontwikkelt het beroep op de voorzieningen van de opgave Bestaanszekerheid Versterken zich vooralsnog niet geheel conform verwachting. Het beroep op de minimavoorzieningen (m.u.v. de energietoeslag) is namelijk lager dan verwacht zou worden gezien de (dreigende) financiële nood bij steeds meer huishoudens. Wel is het bereik van de energietoeslag groter dan verwacht.

Voor schuldhulpverlening zien we nog geen sterke stijging in het aantal meldingen, wel tekent zich in de laatste maanden een eerste toename af. Dit geldt ook voor het aantal crisisgesprekken voor hulp bij dreigende huisuitzetting of afsluiting van energie. Het aantal meldingen voor beschermingsbewind groeit gestaag, maar ook hier is nog geen sprake van een enorme toename.

Voor wat betreft de bijstand zien we dat in de periode van januari 2022 t/m augustus 2022 het aantal bijstandsklanten met 2,3% is gedaald. De instroom laat een redelijk stabiele lijn zien en de uitstroomcijfers stijgen licht. Als deze daling zich in dezelfde lijn voortzet ligt het klantaantal eind december rond de 6.200 klanten. Dat is conform de bijgestelde prognose van de eerste bestuursrapportage. In het hoofdstuk ontwikkelen naar werk wordt toegelicht hoe deze aantallen zich verhouden tot de meest recente prognoses van het CPB.

Ontwikkelen naar werk

Door de huidige krapte op de arbeidsmarkt loopt de instroom in de bijstand terug. Ook de uitstroom loopt terug. Dit heeft te maken met het feit dat in de huidige arbeidsmarkt inwoners met een korte afstand tot de arbeidsmarkt nauwelijks of niet instromen, doordat ze zelf snel een baan vinden of snel aan het werk geholpen konden worden. De groep inwoners die nog wel een beroep op de bijstand doet, heeft een wat grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Daarbij zien wij ook dat de toegenomen

onrust rond de energie- en koopkrachtontwikkelingen leidt tot meer instabiliteit en stress bij de klanten. We zien dat de complexiteit van de problematiek van deze groep toeneemt. Deze verzwaring van de problematiek maakt een verdere aanpassing van de dienstverlening (o.a. de methodieken en het huidige instrumentarium) op het vlak van ontwikkelen naar werk noodzakelijk. Momenteel leggen we daarbij de focus vooral op de aanpassing t.a.v. specifieke doelgroepen binnen het klantenbestand. Door middel van nadere analyses worden momenteel voorbereidingen getroffen voor het traject van de Herijking Verordening Participatiewet, waarbij wij de processen binnen de SDD evalueren.

Zorgen voor ondersteuning

De verwachting voor de opgave *Zorgen voor ondersteuning* is dat we in 2022 binnen de begroting blijven. De vraag naar ondersteuning ontwikkelt zich in grote lijnen conform verwachting. De krapte op de arbeidsmarkt uit zich in deze opgave in wachttijden. Met name voor huishoudelijke ondersteuning zijn de wachttijden bij sommige aanbieders opgelopen tot 10 weken. Ook bij het collectief vervoer zien we dat mensen langer op een rit moeten wachten dan de bedoeling is door een groter tekort aan personeel en drukte op de weg. Tevens zien we dat de ondersteuning in sommige gevallen ook duurder wordt door stijging van de prijzen. Dit is het geval voor bijvoorbeeld hulpmiddelen en woningaanpassingen. Stroomlijn heeft recent de aanbesteding voor vervoer afgerond en ook daar zien we dat de geoffreerde tarieven flink hoger zijn dan de huidige tarieven.

We constateren dat de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt ook de prestaties voor de opgave *Zorgen voor Ondersteuning* onder druk zet. Vanuit de GR Sociaal zetten we binnen onze verantwoordelijkheid vol in op het zorgen voor tijdige, passende en kwalitatief goede ondersteuning. Echter, om aan deze ontwikkeling, gecombineerd met de blijvend toenemende vraag in verband met vergrijzing, het hoofd te bieden is een andere manier van kijken en innoveren nodig. Het is wenselijk om hier meerdere perspectieven en verantwoordelijkheden bij te betrekken.

Voor de korte tot middellange termijn is de verwachting dat er sprake blijft van schaarste. In het hoofdstuk *Zorgen voor Ondersteuning* staat beschreven welke acties we hier op ondernemen. Voor het vraagstuk hoe om te gaan met de schaarste die ontstaat wanneer de huidige trends zich voortzetten is een bestuurlijke dialoog nodig. Dit zullen we initiëren.

Bedrijfsvoering

Drie belangrijke ontwikkelingen binnen het onderdeel bedrijfsvoering zijn de huisvesting in het 'Huis van Stad en Regio, ICT en de integratie met Drechtwerk.

We constateren dat in 2022, net als in 2021, veel extra werk is verzet door de medewerkers van de GR Sociaal en daarnaast de reguliere dienstverlening is geboden en verder wordt ontwikkeld. We verwachten dat, gezien alle aangekondigde maatregelen vanuit het kabinet ook de komende periode een roerige periode zal zijn. De krapte in de arbeidsmarkt is ook merkbaar in het sociaal domein, waardoor de druk op medewerkers hoog zal blijven. We vinden het belangrijk dat er sprake blijft van een goede balans tussen noodzaak, ambitie en haalbaarheid.

Financieel beeld

Deze 2e bestuursrapportage 2022 GR Sociaal leidt tot een wijziging (stijging) van de bijdragen voor gemeenten. Voor een belangrijk deel betreft het een éénmalige stijging, omdat de GR Sociaal de regeling voor de Energietoeslag uitvoert. Met de uitvoering is een extra bedrag van € 11,6 mln. gemoeid (hier staat een Rijksvergoeding van € 8,4 mln. tegenover) ten opzichte van de eerste burap. De kosten van de reguliere dienstverlening stijgen bij deze bestuursrapportage met € 1,4 mln. (hier staat een Rijksvergoeding van € 1,0 mln. tegenover). Het financieel effect voor gemeenten bedraagt bij deze bestuursrapportage per saldo € 3,5 mln.

In de tabel hieronder worden, per opgave en per product, de begrotingswijzigingen in kaart gebracht. De belangrijkste afwijkingen mét financieel effect voor gemeenten worden vervolgens kort toegelicht.

Opgaven	Geactualiseerde begroting			2e Burap			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Bestaanszekerheid versterken	154.329	169.469	15.139	166.805	182.119	15.314	12.476	12.651	175
Apparaat Bestaanszekerheid versterken	15.431	30.517	15.085	15.257	30.517	15.260	-175	0	175
Budgetadvies en Schuldbemiddeling	118	118	0	118	118	0	0	0	0
Inkomensondersteuning	113.157	113.211	54	114.247	114.301	54	1.091	1.091	0
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.100	2.100	0	2.100	2.100	0	0	0	0
Minimabeleid	23.523	23.523	0	35.083	35.083	0	11.560	11.560	0
Ontwikkelen naar werk	45.337	51.861	6.524	45.660	52.230	6.570	323	369	46
Apparaat Ontwikkelen naar werk	10.337	7.122	-3.214	10.477	7.287	-3.190	141	165	24
Inburgering	1.291	1.291	0	1.291	1.291	0	0	0	0
Participatie	6.199	15.657	9.458	5.355	14.835	9.480	-844	-822	22
Statushouders	406	686	280	406	686	280	0	0	0
WSW	27.105	27.105	0	28.132	28.132	0	1.027	1.027	0
Zorgen voor ondersteuning	76.697	75.932	-765	76.010	75.245	-765	-687	-687	0
Apparaat Zorgen voor ondersteuning	7.451	6.686	-765	7.451	6.686	-765	0	0	0
Begeleiding en kortdurend verblijf	29.155	29.155	0	29.155	29.155	0	0	0	0
Huishoudelijke ondersteuning	26.420	26.420	0	25.454	25.454	0	-966	-966	0
Hulpmiddelen	5.101	5.101	0	5.380	5.380	0	279	279	0
Vervoer	8.570	8.570	0	8.570	8.570	0	0	0	0
Overhead	22.115	771	-21.344	22.336	771	-21.565	221	0	-221
Apparaat Overhead	22.115	771	-21.344	22.336	771	-21.565	221	0	-221
Programmareserves	0	446	446	0	446	446	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	0	446	446	0	446	446	0	0	0
Totaal	298.479	298.479	0	310.812	310.812	0	12.333	12.333	0

Bedragen x € 1.000

Toelichting:

Bestaanszekerheid versterken

De Energietoeslag is als nieuwe eenmalige vorm van categoriale bijstand per 1 april 2022 ingevoerd. Het budget dat door het Rijk voor de Drechtsteden beschikbaar wordt gesteld is € 21,3 miljoen (op basis van septembercirculaire 2022) en is inclusief de uitvoeringskosten. Aangezien de Drechtsteden bij de toekenning van de energietoeslag een ruimere doelgroep hebben gekozen dan waarvoor het Rijk budget beschikbaar heeft gesteld (AB GRS 8 september 2022), zullen de kosten naar verwachting € 24,5 bedragen.

In het Algemeen Bestuur van 13 oktober 2022 is besloten om voor de Energietoeslag de verdeelsleutel te baseren op de verhouding van de inkomsten uit het Rijksbudget dat gemeenten voor de energietoeslag ontvangen. Als een gemeente individueel afwijkt van het voorgestelde bedrag zal dit per gemeente worden verrekend.

De kosten van de reguliere dienstverlening binnen Bestaanszekerheid versterken stijgen bij deze bestuursrapportage met circa € 1,9 mln. Deze stijging is het saldo van hogere bijstandslasten als gevolg van een hogere gemiddelde prijs uitkeringen (€ 1,1 mln.), hogere terugvordering debiteuren (€ 0,8 mln.) én het uitkomen van het risico 'Ontwikkelen macrobudget' ter grootte van € 1,6 mln. (zie 1e bestuursrapportage 2022 GRS).

Per saldo stijgen de kosten bij Bestaanszekerheid versterken in totaal met € 13,4 mln. Hiervan heeft € 11,6 mln. betrekking op de Energietoeslag. Hier staat een Rijksvergoeding van € 8,4 mln. tegenover. De meerkosten ten opzichte van het beschikbaar gestelde Rijksbudget bedragen naar verwachting afgerond € 3,1 miljoen.

Door gemeenten is in zienswijzen op de begroting ca. gevraagd inzicht te blijven geven in de ontwikkeling van de BUIG. Immers tegenover de kostenontwikkeling staat, voor de gemeenten, de ontwikkeling van de BUIG-budgetten die voor de financiering van de kosten moeten worden ingezet. Daar waar we bij de eerste bestuursrapportage een positieve bijstelling van het budget (i.v.m. effecten Rijksbeleid) verwachtten, heeft echter een neerwaartse bijstelling plaatsgevonden. Voor wat betreft de loon- en prijsbijstelling heeft de verwachte opwaartse bijstelling wél plaatsgevonden maar wordt dus weer tenietgedaan door andere ontwikkelingen.

Per saldo laten de definitieve budgetten 2022 op regionaal niveau een daling zien van € 0,8 miljoen ten opzichte van de nader voorlopige budgetten. Deze daling is te verdelen in € 0,9 miljoen daling Budget bijstandsuitkeringen en € 0,1 miljoen stijging LKS-budget. De daling van het Budget bijstandsuitkeringen is vooral het gevolg van een nieuwe werkloosheidsraming CPB, een lager gerealiseerd volume in 2021 en een loon- en prijsbijstelling. Voor wat betreft de LKS wijzigt er nagenoeg niks ten opzichte van de eerste bestuursrapportage 2022. Per saldo is de LKS voor 2022 nagenoeg gelijk. De prognose van het LKS-budget komt uit op € 7,2 miljoen. De geprognosticeerde lasten (op basis van realisatie) komen eveneens uit € 7,2 miljoen.

Bij deze bestuursrapportage neemt het geprognosticeerde tekort op de BUIG-budgetten voor gemeenten neemt toe naar € 6,1 mln. (tekort 1^e bestuursrapportage 2022 was € 5,1 mln.).

Ontwikkelen naar werk

Bij participatie is er een onderbesteding van de middelen waardoor er bij deze bestuursrapportage € 1 mln. terugbetaald wordt aan gemeenten. De voornaamste reden is dat er extra budgetten in 2022 beschikbaar zijn gesteld waar een deel van de inzet uit gefinancierd kan worden, zodat reguliere middelen voor een gedeelte terug kunnen vloeien.

De baten bij de Wsw worden verhoogd met € 1,0 mln. en zijn gebaseerd op de septembercirculaire 2022. Voor de gemeenten is dit budgettair neutraal. Conform de financieringsafspraken wordt het bedrag één-op-één doorgestort naar de GR Drechtwerk.

Zorgen voor ondersteuning

De verwachting voor de opgave Zorgen voor ondersteuning is dat we in 2022 binnen de begroting blijven. Met name de prognose huishoudelijke ondersteuning laat een onderbenutting zien van ongeveer € 1 mln. Daarnaast houden we rekening met ongeveer € 0,3 mln. aan hogere lasten voor de hulpmiddelen (met name de woonvoorzieningen) en blijft naar verwachting de opbrengst eigen bijdragen van de Drechthopper ongeveer € 0,2 mln. achter op de begroting. Per saldo bedraagt het financiële effect op de Wmo bij deze 2^e bestuursrapportage € 0,5 mln. positief voor gemeenten.

Apparaatskosten

De geraamde apparaatskosten bedragen in totaal € 55,5 mln. De verwachting is dat we per saldo binnen dit begrotingsbedrag blijven.

Aansluiting begrotingswijzigingen en gemeentelijke bijdragen

(bedragen x € 1.000)

Begrotingswijziging 2e burap 2022:	12.333
Af:	
Bijdragen derden	950-
Bij:	
Verwerkt als risico 1e burap 2022	<u>1.600</u>
	<u>650</u>
Stijging gemeentelijke bijdragen	12.983 *

*) Zie ook bijlage 5.5.

Financiële afwijkingen bijdragen gemeenten:

- Bestaanszekerheid versterken	€ 13,4 mln.
- Ontwikkelen naar werk	-
- Zorgen voor ondersteuning	€ 0,5 mln.-/-
- Apparaatskosten	-
Totaal hogere bijdragen gem.	€ 12,9 mln.

De gemeentelijke bijdragen stijgen met € 12,9 mln. ten opzichte van 1e bestuursrapportage 2022. Hiervan wordt circa € 9,4 mln. door het Rijk gecompenseerd. Het financieel effect voor gemeenten bedraagt per saldo € 3,5 mln.

Voor een uitgebreidere beschrijving van de opgaven én een uitgebreidere analyse per opgave, verwijzen wij u naar hoofdstuk 4 'Opgaven Sociale Dienst'.

Risicobeheersing

Een goede sturing op en beheersing van risico's draagt bij aan het vertrouwen en comfort dat de GRS aan de deelnemende gemeenten biedt. In elk van de P&C-documenten wordt een actuele inventarisatie van risico's en kansen opgenomen. Uitgangspunt is dat het weerstandsvermogen voor de risico's bij de GRS wordt georganiseerd bij de deelnemende gemeenten (Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen). De GRS beschikt zelf niet over weerstandsvermogen in de vorm van reserves, behalve dan de algemene reserve. Overigens zijn er wel reserves maar deze zijn leeg. Dit betekent dat bij overschotten de overblijvende middelen terugvloeien naar de gemeenten. Bij tekorten of negatieve exploitatieresultaten volgt een aanvullende gemeentelijke bijdrage. Overigens blijft, in bijzondere situaties, de mogelijkheid van reservevorming bestaan, maar dan niet als onderdeel van het organiseren van weerstandsvermogen.

Overige (financiële) ontwikkelingen

Verbonden partijen

Als rechtsopvolger van de GR Drechtsteden is de GR Sociaal aandeelhouder in een aantal vennootschappen. Twee van deze partijen, te weten Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Innovation Quarter BV en de Stichting Administratiekantoor Breedband zijn niet actief in het Sociaal Domein. Om die reden heeft het Algemeen Bestuur 7 april 2022 besloten tot de overdracht van de aandelen van InnovationQuarter BV en van de certificaten van aandelen uitgegeven door Breedband aan gemeente Dordrecht. Dat betekent dat deelname in deze verbonden partijen is beëindigd. De overdracht is tegen de waardering op de balans per 31 december 2021, en daarmee voor de GR Sociaal financieel neutraal. Onze externe accountant heeft aangegeven dat ze bij de overdracht ook geen aanleiding ziet voor herwaardering.

3 RISICO'S

Nieuwe en gewijzigde risico's

In dit hoofdstuk zijn nieuwe en gewijzigde risico's en kansen opgenomen die een materiële invloed op de financiële positie voor het jaar 2022 kunnen hebben, maar onvoldoende zeker zijn om in de begroting op te nemen. Onderstaande tabel geeft informatie over de risico's 2022 van de GRS. In de tweede kolom is de kans waarop een risico zich kan voordoen weergegeven. Indien de kans groot is, dan is de kans dat een risico zich voordoet 70%-100%, 40%-70% bij een gemiddelde kans, 20%-40% bij een kleine kans en <20% bij een zeer kleine kans. In bijlage 5.2 is een totaal overzicht opgenomen van de risico's bij deze bestuursrapportage.

Omschrijving	Kans	Totale omvang (€)	Impact (€)	Toelichting
Bestandsontwikkeling inkomensondersteuning	Matig (25%)	-200.000	-50.000	De prognose is dat eind 2022 het aantal bijstandsgerechtigden maximaal 6.200 zal zijn. Dit wijkt af van de prognose van het CPB (6.100). Blijkt dat door een meevallende (plaatselijke) conjunctuur op het eind van het jaar er 50 bijstandsgerechtigden minder te zijn is er een kans van € 200.000.
Integratie Drechtwerk	Matig (25%)	200.000	50.000	Voor de integratie tussen GR Drechtwerk en GR Sociaal is eerder een bedrag van € 400.000 genoemd voor mogelijke kosten. Ingeschat wordt dat er nog maximaal € 50.000 nodig is. Het kan zijn dat door onvoorziene omstandigheden toch een hoger bedrag nodig is.
Arbeidsontwikkeling	p.m.			Door krapte op de arbeidsmarkt is het lastig om (goed opgeleid en ervaren) personeel te werven. Ook bij de SDD staan vacatures lang open. De schaarste op de arbeidsmarkt zal op korte termijn niet direct een knelpunt zijn bij de kwaliteit van dienstverlening aan de klanten van de SDD. Op langere termijn kan dat echter wel het geval zijn. De SDD doet allerlei inspanningen om goed personeel te werven en te behouden.
Energielasten huisvesting	Gemiddeld (50%)	100.000	50.000	De energieprijzen voor 2022 zijn fors gestegen sinds het opstellen van de begroting 2022. Van de volgende aspecten zijn de financiële effecten onzeker. Wij hadden een contract voor gas met energieleverancier Gazprom. Vanwege de economische sancties tegen Rusland is dit contract tussentijds beëindigd. Wij dienen het resterende gasverbruik voor 2022 in te kopen tegen actuele marktprijzen, wat naar verwachting zal leiden tot hogere energielasten. Door de relatief zachte winter begin 2022 is de verwachte stijging van energielasten (gas) tot nu toe enigszins beperkt. Het verbruik in 2022, mede afhankelijk van weersinvloeden, heeft invloed op de uiteindelijke financiële effecten dit jaar. De werkelijke omvang van de gestegen energielasten is afhankelijk van bovengenoemde onzekerheden en zal een financieel effect hebben op het jaarrekeningresultaat.
Energietoeslag	Gemiddeld (50%)	870.000	435.000	Voor de Energietoeslag is er landelijk € 1,4 miljard beschikbaar gesteld. Voor de Drechtsteden is er in totaal circa € 21,3 budget beschikbaar gesteld. Aangezien de Drechtsteden bij de toekenning van de energietoeslag voor een ruimere doelgroep hebben gekozen dan waarvoor het Rijk middelen beschikbaar heeft gesteld en het bereik hoger ligt dan verwacht, zullen de uitgaven energietoeslag naar verwachting € 24,5 miljoen bedragen. Deze uitgaven zijn gebaseerd op een prognose waarbij een inschatting is gemaakt van de nog te ontvangen en af te handelen aanvragen. De overschrijding ten opzichte van het beschikbaar gestelde budget bedraagt € 3,1 miljoen. Bij de verwachte aantal aanvragen is niet uitgegaan van 100% bereik. Het verschil tussen de begrote uitgaven en de uitgaven bij een bereik van 100% is het vermelde risico.

Ontwikkeling macrobudget n.a.v. aflopen Bbz-light	Gemiddeld (50%)	-400.000	-200.000	De uitgaven Bbz zijn in het eerste kwartaal fors hoger door de ondersteunende maatregel Bbz-light (i.v.m. wegvallen Tozo). Deze maatregel is per 1 april jl. komen te vervallen. In hoeverre dit nog na-ijlt is lastig aan te geven. Daarnaast is het moeilijk te voorspellen wat voor een effect de te verwachten faillissementen hebben op eventuele aanvragen Bbz. Zijn er verder geen nakomende kosten Bbz-light en blijken de faillissementen mee te vallen is er een kans van € 400.000.
Totaal			285.000	

4 OPGAVEN SOCIALE DIENST

Algemeen

Wij willen dat inwoners van de Drechtsteden zelfstandig kunnen wonen, werken en samenleven. Als dat op eigen kracht of met hulp van de omgeving niet lukt, dan ondersteunen we. Om dat te bereiken werken we samen met gemeenten, hulpverleners en andere sociaal-maatschappelijke partners.

We bieden ondersteuning om mensen met een beperking of gezondheidsproblemen langer zelfstandig te kunnen laten wonen en te laten meedoen in de samenleving.

We geven advies en ondersteuning bij het ontwikkelen naar en het vinden van werk. Werkgevers worden door ons ontzorgd; we werken met hen samen, adviseren en ondersteunen hen en bieden financiële compensatie voor de inzet die nodig is om onze doelgroep aan het werk te helpen en te houden.

Als mensen niet in hun eigen inkomen kunnen voorzien, verstrekken we een bijstandsuitkering. Mensen met financiële problemen krijgen budgetadvies en er wordt schuldhulpverlening geboden.

4.1 BESTAANSZEKERHEID VERSTERKEN

Wat willen wij bereiken?

<i>Obstakels voor bestaanszekerheid wegnemen</i>

<i>Stabiliteit bieden en bevorderen</i>
--

<i>Inwoners eerder en beter bereiken</i>

Binnen de opgave "bestaanszekerheid versterken" staan de drie bovenstaande ambities centraal. We bieden inwoners (inkomens)ondersteuning in de vorm van algemene bijstand en minimavoorzieningen en nemen daarmee een aantal financiële obstakels weg, waardoor het perspectief op bestaanszekerheid voor deze inwoners wordt versterkt. Inwoners worden daarnaast geholpen met hun schulden en gecoacht in het versterken van hun financiële zelfredzaamheid. De inzet is daarbij gericht op het zo vroeg mogelijk signaleren, stabiliseren en oplossen van schulden en het creëren van een duurzaam beheersbare en stabiele financiële situatie voor onze inwoners.

Naast bovenstaande ambities is een aantal kwantitatieve doelstellingen (dan wel aannames) geformuleerd die zijn opgenomen in (dan wel ten grondslag hebben gelegen aan) de primaire begroting 2022. Aangezien deze doelstellingen/aannames nog waren gebaseerd op een economische situatie voorafgaand aan de huidige met ongekende inflatie en koopkrachtdaling, wordt aan de hand van het onderstaande overzicht bezien in hoeverre zij nog actueel zijn of tot aanpassing van de begroting aanleiding geven.

Inkomensvoorziening	Stand 1/1/22	Stand 30/4/22	Stand 31/8/22	Prognose 2022
Algemene bijstand	6.433	6.344	6.281	6.200*

*Bij deze tweede bestuursrapportage 2022 houden we vast aan de eindstand zoals geprognosticeerd bij de eerste bestuursrapportage 2022. Daarmee wijken we af van de prognose van CPB (Macro Economische Verkenning 2023) die een daling van ongeveer 5% voorspelt. Deze voorspelling is volgens ons niet reëel. In de opgave Ontwikkelen naar Werk lichten we dit toe.

Minimabeleid	Prim. begroting 22 Aannames	Stand 1/9/22	Prognose 2022
Bijz. bijstand	1.710	1.231	1.640
Bijz. bijstand PMB	5.316	3.283	5.316
Bijz. bijstand Bewind	2.200	1.934	2.120
SMS-kinderfonds	5.146	4.250	5.114
SUN	250	167	250
CZM minima	4.041	3.799	3.799
CZM CZG	6.762	6.279	6.279

Schuldhelpverlening	Stand 1/9/22	Prognose 22
Budgetbeheer en schuldregeling		
Aantal nieuwe (gestarte) trajecten (doelstelling 1200 per jaar)	903	Cf. doelstelling
Wachttijd (doelstelling 95%)	100%	Cf. doelstelling
Slagingspercentage Schuldregelen (doelstelling 85%)	96%	Cf. doelstelling
Slagingspercentage Stabilisatie (doelstelling 75%)	92%	Cf. doelstelling
Resultaat vroegsignalering ABS (doelstelling 35%)	65%	Cf. doelstelling
Resultaat vroegsignalering P-wet (doelstelling 35%)	65%	Cf. doelstelling
Bewindvoering (regeling 50)		
Aantal nieuwe (gestarte) trajecten (doelstelling 125)	78*	blijft iets achter op doelstelling

Wat hebben wij hiervoor gedaan?

Algemeen beeld economische ontwikkelingen:

De Troonrede 2022 opende met de constatering dat we leven in een tijd van tegenstrijdigheden en onzekerheid. Zo is het volgens de Troonrede onder meer tegenstrijdig dat bestaanszekerheden onder druk staan en armoede toeneemt in een periode van economische groei en lage werkloosheid. Dat tegen een achtergrond van onzekere economische omstandigheden en onduidelijke gevolgen voor de ontwikkeling van de koopkracht.

De inflatie in Nederland heeft inmiddels een recordhoogte bereikt. Vooral de snel en exorbitant gestegen energieprijzen raken steeds meer huishoudens in de portemonnee nu veel vaste energiecontracten aflopen en worden omgezet naar een hoog variabel tarief. Maar ook de prijzen van consumentengoederen stijgen snel. Dit remt de economische groei uit de eerste kwartalen van 2022, hoewel die voor 2022 als geheel naar verwachting nog positief uitpakt.

Als gevolg van de hoge inflatie en daarbij achterblijvende loonstijging daalt de koopkracht in 2022 volgens het CPB met een doorsnee van 6,8% (in de basisraming). Dit is een gemiddelde waarbij geen rekening wordt gehouden met verschillen tussen huishoudens. De financiële impact van de dalende koopkracht is immers sterk afhankelijk van het inkomen en de specifieke omstandigheden van het huishouden.

De sterke stijging van de vaste en noodzakelijke kosten voor het bestaan overstijgt inmiddels de aannames uit het donkerste scenario van de "Stresstest kosten van levensonderhoud" van het Centraal Planbureau uit juni 2022. De prognose in geval van het donkerste scenario was dat in 2023 bijna 1,2 miljoen huishoudens betalingsproblemen zouden kunnen gaan ondervinden. De effecten hiervan worden thans steeds meer zichtbaar in onze samenleving.

De acute nood waarin steeds meer huishoudens verkeren of op af stevenen is voor het kabinet aanleiding geweest om in de Miljoenennota een ongekend zwaar steunpakket aan koopkrachtmaatregelen te presenteren. In hoeverre deze maatregelen het tij (tijdig) weten te keren, blijft – gezien de uiterst instabiele situatie in de wereld en de economische gevolgen daarvan – vooralsnog met veel onzekerheden omgeven.

Het CPB heeft op verzoek van de Tweede Kamer op basis van de Miljoenennota een nieuwe stresstest "Kosten van levensonderhoud" uitgevoerd. De test laat zien dat het (tijdelijk) beleid uit de Miljoenennota in 2023 in doorsnee leidt tot ruim 3% meer koopkracht (ten opzichte van de eerder genoemde +/- 6,8% in 2022), een afname van armoede en van huishoudens met betalingsproblemen. Het koopkrachtpakket geeft vooral huishoudens met de laagste inkomens tijdelijk verlichting. Overigens is het CPB nog niet in de gelegenheid geweest om het lastminute toegevoegde prijsplafond voor energie door te rekenen, dit zal nog een extra positief koopkracht effect teweegbrengen.

Echter, de stresstest laat ook zien dat niet iedereen wordt bereikt en dat vooral huishoudens met een groot energieverbruik en een inkomen net boven het sociaal minimum risico lopen op financiële problemen. Daarnaast gaat het grotendeels om tijdelijk beleid, hetgeen betekent dat als na 2023 de energieprijzen en inflatie nog hoog zullen blijven, de armoede bij ongewijzigd beleid weer zal stijgen en de koopkracht weer zal dalen. Bovendien is en blijft de economische situatie uiterst onzeker en kunnen de aannames waarmee het CPB heeft gerekend snel weer achterhaald zijn.

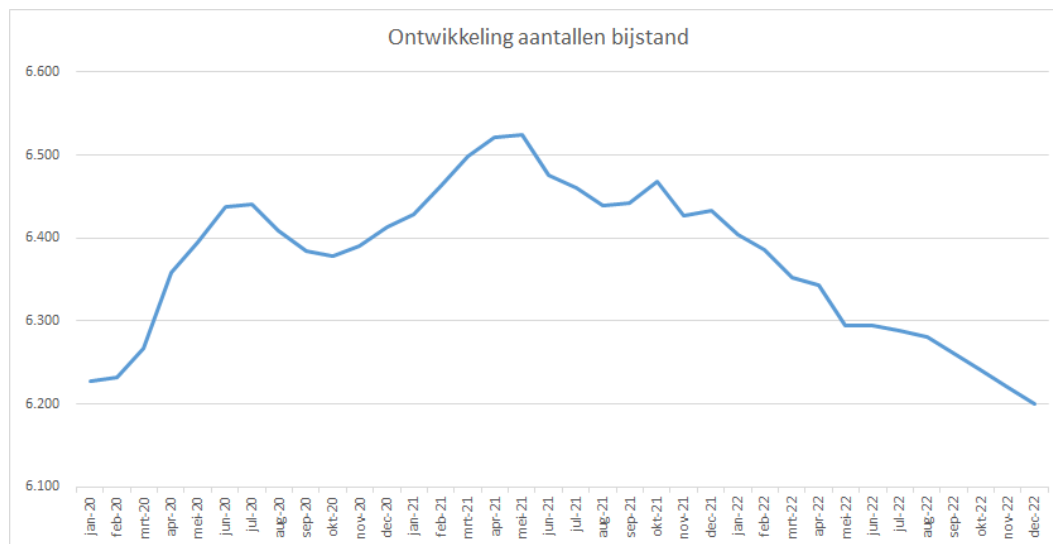
Algemeen beeld ontwikkelingen Bestaanszekerheid Versterken

Het beroep op de voorzieningen van de Opgave Bestaanszekerheid Versterken zich vooralsnog niet geheel conform verwachting. Het beroep op de minimavoorzieningen (m.u.v. de energietoeslag) is namelijk lager dan verwacht zou worden gezien de (dreigende) financiële nood bij steeds meer huishoudens. De energietoeslag is nu, gezien het bereik van de regeling, de meest succesvolle minimaregeling. Ook voor wat betreft schuldhulpverlening is er nog geen sterke stijging te zien in het aantal aanmeldingen, wel tekent zich in de laatste maanden een eerste toename af.

Inkomensvoorzieningen

Instream P-wet

In onderstaande grafiek is de werkelijke ontwikkeling te zien van de bijstandsklanten van januari 2020 t/m augustus 2022. Als eindstand houden we vast aan de prognose van 6.200. Hiermee wijken we af van de meest recente raming van het CPB (voor een toelichting hierop verwijzen we naar de opgave Ontwikkelen naar Werk).

In de periode van januari 2022 t/m augustus 2022 heeft er een daling plaats gevonden in het aantal bijstandsklanten van 2,3%. Als deze daling zich in dezelfde lijn voortzet ligt het klantaantal eind december rond de 6.200 klanten. De instroom laat een redelijk stabiele lijn zien van rond de 80 klanten per maand. Bij de uitstroomcijfers is een lichte stijging te zien, wat de daling in het klantenbestand verklaart.

De instroom van statushouders t/m augustus 2022 is in lijn met de instroomcijfers van 2020 en 2021. Echter, de verwachting is dat dit aantal de komende tijd aanzienlijk gaat stijgen. In bestuurlijke afspraken rond de asielopvang wordt landelijk voor de huisvestingstaakstelling voor de eerste helft 2023 rekening gehouden met een bandbreedte van tussen de 20.400 en 23.900 statushouders. T.o.v.

de taakstelling van de tweede helft 2022 (13.500) zou dit een stijging van instroom statushouders betekenen van rond de 64%.

Tozo/ Bbz-light/ Bbz

Zoals beschreven in de 1e burap 2022, zijn alle Tozo aanvragen afgehandeld in april 2022. Wel zijn er nog circa 1000 klanten met een openstaande vordering voor de Tozo met een totale waarde van ruim € 2,7 miljoen (stand 19 september 2022). Klanten worden actief benaderd om een betalingsregeling te treffen en als de situatie hierom vraagt wordt uitstel van betaling verleend.

Als tijdelijke opvolger van Tozo is voor de periode van 1 oktober tot en met maart 2022 een light-versie van het Bbz ingevoerd. Alle aanvragen voor de Bbz-light regeling zijn inmiddels afgerond, zie de cijfers in onderstaande tabel.

Bbz-light	Aanvragen	Toegekend	Openstaand
1/9/2022	443	351	0

Er heeft een doorstroom plaatsgevonden van ondernemers die gebruik maakten van de Tozo 5 en vervolgens aanspraak maakten op de Bbz-light. Het moet nog blijken of dit resulteert in een stijging van het aantal Bbz klanten, of dat deze stijging uitblijft. Dit hangt mede af van of de aankomende landelijke maatregelen t.a.v. hoge energiekosten en inflatie toereikend zijn voor ondernemers die kampen met financiële problemen.

Leefgeld Oekraïners

Sinds 1 april is de Rijksregeling opvang Ontheemden Oekraïne in uitvoering. Met deze regeling wordt het leefgeld voor Oekraïense vluchtelingen geregeld. De SDD voert de leefgeldregeling voor de zeven Drechtstedengemeenten uit.

Binnen de Drechtsteden zijn er 1076 Oekraïners met een bankrekening waarop leefgeld wordt uitgekeerd (stand 15 augustus 2022). Hiervan bevinden 848 Oekraïners zich in een centrale opvang en 228 Oekraïners in particuliere opvang. De bankrekeningen zijn gekoppeld aan Oekraïners die ook minderjarige kinderen van leefgeld voorzien via die rekeningen.

Verklaring van de afwijking

Niet van toepassing.

Minimabeleid

De verwachting dat de lichte onderbenutting in het eerste kwartaal gedurende het jaar zou kantelen, mede vanwege de sterke stijging van de energieprijzen, is niet uitgekomen. De onderbenutting is juist toegenomen. Bij de individuele bijzondere bijstand is bijna op alle onderdelen sprake van een afname ten opzichte van 2021. Bij Stichting Leergeld blijven de uitgaven ten behoeve van het SMS-Kinderfonds ook achter op de begroting. Bij het persoonlijk minimabudget is sprake van een lichte groei, hoewel het aantal niet-uitkeringsgerechtigden dat het persoonlijk minimabudget ontvangt is gedaald in vergelijking met vorig jaar. We constateren dat de (dreigende) financiële nood bij steeds meer huishoudens voornamelijk niet heeft geleid tot een hoger beroep op de reguliere minimavoorzieningen, met uitzondering van de energietoeslag. Er wordt echter rekening mee gehouden dat er een groep inwoners is voor wie het even duurt voordat de problemen zich ophopen en zij zich melden of op een andere manier in beeld komen.

Om meer inwoners te wijzen op de verschillende minimaregelingen en de mogelijke hulp bij financiën en (dreigende) schuldenproblematiek wordt er een regionale communicatiecampagne opgezet met als doel inwoners (vroeg)tijdiger te bereiken en aan te zetten tot het zoeken van hulp. Dit wordt op dit moment nog uitgewerkt. Er wordt ingezet op een kernboodschap die duurzaam is in te zetten en waar mogelijk zal aansluiting worden gezocht met wat er lokaal gebeurt.

Voor een aanzienlijk deel van de minimadoelgroep geldt dat in het tweede of derde kwartaal de energietoeslag is ontvangen. De eenmalige energietoeslag is als nieuwe vorm van categoriale bijzondere bijstand in april 2022 ingevoerd. De energietoeslag is zonder aanvraag toegekend aan de

inwoners waarvan bij de SDD bekend is dat deze tot de doelgroep behoren, zoals de bijstandsklanten. Voor de inwoners die de energietoeslag niet op deze zogenoemde 'ambtshalve' wijze toegekend hebben gekregen, staat de mogelijkheid open om de energietoeslag aan te vragen. Inwoners komen bij een inkomen tot 120% WSM in aanmerking voor € 800 en bij een inkomen tussen 120-130% WSM voor € 600. In het derde kwartaal heeft het Rijk extra budget beschikbaar gesteld voor een verhoging van de energietoeslag met € 500 en deze is reeds uitbetaald aan de inwoners die eerder de € 800 hebben ontvangen.

De Drechtsteden hebben in hun beleid voor het verstrekken van de energietoeslag een ruimere doelgroep gekozen (inkomens tot 130% WSM) dan waarmee het kabinet rekening hield bij het vaststellen van het budget (inkomens tot 120% WSM). In de eerste burap is het voorstel opgenomen om een eventuele overschrijding te bekostigen uit de onderbenutting van de TONK-middelen in 2021 en is een financieel risico opgenomen.

De aanvraagprocedure voor de energietoeslag is sinds april 2022 opengesteld voor inwoners die geen ambtshalve toekenning hebben ontvangen. Op 1 september 2022 was de energietoeslag in totaal 13.876 keer toegekend. Van de 19.400 huishoudens met een inkomen tot 130% WSM had op 1 september 72% de energietoeslag op aanvraag of ambtshalve toegekend gekregen. Op basis van het aantal ingediende maar nog af te handelen aanvragen en het aantal aanvragen dat nog wordt verwacht in de periode tot 31 december, is de verwachting dat het uiteindelijke bereik boven de 90% zal uitkomen.

Inmiddels heeft het Rijk aangekondigd dat er ook middelen beschikbaar worden gesteld voor een energietoeslag 2023. We zullen begin 2023 met een nieuw voorstel komen om de kaders opnieuw vast te stellen.

Energietoeslag	Toegekende aanvragen	Ambtshalve toegekend (zonder aanvraag)	Totaal toegekend
1/9/2022	4.774	9.102	13.876

Verklaring van de afwijking

Er is sprake van een overschrijding van het budget van de eenmalige energietoeslag doordat is gekozen voor een ruimere doelgroep dan waarmee het Ministerie rekening hield bij het vaststellen van het budget. Deze overschrijding kan worden gedekt uit de daarvoor gereserveerde TONK-middelen.

De energietoeslag zal niet voor alle inwoners voldoende zijn om de verhoogde energielasten van te betalen. Ook van de andere maatregelen van het Rijk, zoals het prijzenplafond, wordt niet verwacht dat deze toereikend zijn voor de energiekosten van inwoners in 2022. Het vormt een financieel risico dat dit gaat leiden tot een hoger beroep op individuele bijzondere bijstand. Met de wetwijziging die de energietoeslag mogelijk maakt, is namelijk ook de wettelijke ruimte geschapen voor het verstrekken van individuele bijzondere bijstand voor de verhoogde energiekosten. Een mogelijk fors beroep op dit vangnet impliceert niet alleen hogere apparaatskosten (want de afhandeling vergt individuele toetsing van recht en noodzaak, gebaseerd op werkelijke uitgaven), maar ook hogere programmakosten. Vooralsnog worden gemeenten niet extra gecompenseerd door het Rijk voor deze extra kosten.

Schuldhelpverlening

Per 1 januari 2021 is de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs) gewijzigd. Daarmee is de vroegsignalering van schulden – als belangrijkste onderdeel van de wijziging – een wettelijke taak voor gemeenten geworden. In de Drechtsteden geschiedt dat in nauwe samenwerking tussen de Drechtstedengemeenten en de SDD. De uitgangspunten hiervoor zijn, samen met nieuwe ambities voor verdere finetuning van onze dienstverlening op het gebied van budgetadvies en schuldhelpverlening, vastgelegd in het Beleidsplan Schuldhelpverlening 2021-2024, dat in de Drechttraad van 6 april 2021 is vastgesteld. Daarvoor zijn de prestatie-indicatoren opgesteld die zijn vermeld onder het vorige hoofdstuk "wat willen we bereiken". De resultaten zijn in de eerste acht maanden van 2022 conform doelstelling, behalve de doelstelling ten aanzien van bewindvoering in eigen beheer.

Zoals eerder aangegeven is er nog geen sprake van een sterke stijging van het aantal nieuwe aanmeldingen voor schuldhulpverlening en vroegsignalering. Wel is te zien dat het aantal meldingen aan het toenemen is. Dit is ook zichtbaar in het aantal crisisgesprekken voor hulp bij dreigende huisuitzetting of afsluiting van energie. Daarnaast is de problematiek van hoge energieprijzen ook zichtbaar bij de lopende schuldhulpverleningstrajecten. Er komen meer en meer signalen vanuit de uitvoering dat inwoners de termijnbedragen niet meer kunnen betalen, net als borgsommen en jaarafrekeningen. Duidelijk is dat de inkomsten en uitgaven voor een groeiende groep inwoners in een zodanige disbalans zijn, dat er een structureel tekort ontstaat. Het beeld is dat mensen met een minimuminkomen die een energiecontract (moeten) afsluiten op basis van een variabel tarief al snel enkele honderden euro's per maand tekort komen. De energietoeslag kan soelaas bieden, maar is in sommige gevallen niet genoeg. Deze crisis beperkt zich echter niet tot mensen met een minimuminkomen maar ook huishoudens met een hoger inkomen komen in de problemen.

Tot op heden is er nog geen schuldhulpverleningstraject beëindigd wegens bovenstaande problematiek. Het ontbreken van afloscapaciteit bij een groeiende groep inwoners vormt echter wel een enorme bedreiging voor lopende regelingen en voor het oplossen van nieuwe schulden. Dit wordt dan ook zorgvuldig gemonitord en alle middelen en mogelijkheden binnen ons bereik worden ingezet om dit te voorkomen, zoals o.a. het aanschrijven van fondsen, het verlagen van het termijnbedrag, het inzetten van bijzondere bijstand, het tijdelijk stoppen van de aflossing op de eigen vorderingen van de SDD enz. Conform de beleidsvoornemens van het kabinet wordt er vanaf 1 november ingezet op het verlagen van het termijnbedrag van de energierekening en ontvangen inwoners een compensatiebedrag, Vanaf 1 januari 2023 wordt het energieplafond van kracht en daarnaast wordt er een Noodfonds Energie opgezet ter voorkoming van afsluiting van energie. Naar verwachting zal dit echter niet voor alle inwoners voldoende zijn om het tekort in de huishoudbegroting te kunnen dekken.

Bewindvoering

Er zijn in 2022 78 nieuwe trajecten bewindvoering gestart en momenteel zijn er 144 lopende trajecten bewindvoering. Het aantal van 78 nieuw gestarte trajecten ligt iets onder doelstelling maar is verklaarbaar door de stagnatie aan het einde van het eerste kwartaal zoals aangegeven is in de eerste bestuursrapportage van 2022.

Daarnaast valt aan te geven dat het aantal trajecten fluctueert door in- en uitstroom van cliënten. Zo zijn er naast de gestarte 78 nieuwe trajecten, 52 trajecten beëindigd waarvan 18 cliënten zijn uitgestroomd omdat de schuldensituatie is opgelost.

Schulddienstverlening zelfstandigen

Er is een lichte stijging te zien in het aantal schulddienstverleningstrajecten voor zelfstandigen, dat uitgevoerd wordt door het RBZ. Op dit moment zijn er 26 lopende trajecten schulddienstverlening. Er zijn 20 trajecten afgerond in 2022 (stand september 2022). In 2022 zijn er 14 nieuwe trajecten gestart, waarvan 11 saneringstrajecten en 2 trajecten voor budgetbeheer en 1 adviestraject.

Toeslagenaffaire

In de Drechtsteden zijn er tot op heden in totaal 1039 inwoners die zich hebben gemeld als gedupeerde van de kinderopvangtoeslagaffaire of waarvan de gegevens zijn doorgegeven door de Belastingdienst. Momenteel worden 466 (mogelijk of reeds erkend) gedupeerde ouders actief ondersteund door het hulpteam van regisseurs. Andere inwoners wensten geen hulp, hebben niet gereageerd op het hulpaanbod of zijn al geholpen door het hulpteam. Actuele ontwikkelingen zijn de uitrol van de Kindregeling door de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT), specifieke hulp inzake uithuisplaatsingen van kinderen en gedupeerden die willen terugkeren vanuit het buitenland naar Nederland en de komende opening van het loket reeds betaalde schulden. Generiek probleem zijn de doorlooptijden bij het UHT, de wachttijden lopen enorm op doordat de termijnen overschreden worden wat betekent dat bijv. moratoria van schulden etc. aflopen hetgeen de ondersteuning bemoeilijkt.

Wat zijn de kosten?

Opgaven	Geactualiseerde begroting			2e Burap			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Apparaat Bestaanszekerheid versterken	15.431	30.517	15.085	15.257	30.517	15.260	-175	0	175
Budgetadvies en Schuldbemiddeling	118	118	0	118	118	0	0	0	0
Inkomensondersteuning	113.157	113.211	54	114.247	114.301	54	1.091	1.091	0
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.100	2.100	0	2.100	2.100	0	0	0	0
Minimabeleid	23.523	23.523	0	35.083	35.083	0	11.560	11.560	0
Totaal	154.329	169.469	15.139	166.805	182.119	15.314	12.476	12.651	175

Bedragen x € 1.000

Toelichting:

Inkomensondersteuning

De eerste bestuursrapportage 2022 liet een nadelig effect zien van € 5,1 miljoen. Bij deze tweede bestuursrapportage 2022 loopt het nadelig effect op tot € 6,1 miljoen.

In deze berekening zijn de definitieve budgetten opgenomen welke een daling laten zien van € 0,8 miljoen. Deze daling is op te splitsen in een daling van € 0,9 miljoen voor de bijstand en een stijging van € 0,1 miljoen voor de LKS.

Bij deze tweede bestuursrapportage 2022 houden we vast aan de eindstand zoals geprognosticeerd bij de eerste bestuursrapportage 2022. Daarmee wijken we af van de in september dit jaar gepubliceerde prognose van CPB (Macro Economische Verkenning 2023) die een daling van ongeveer 5% voorspelt. Deze voorspelling is volgens ons niet reëel. Voor een verdere uitleg verwijzen we naar de opgave Ontwikkelen naar Werk.

De lasten en baten van deze tweede bestuursrapportage 2022 laten ten opzichte van de eerste bestuursrapportage 2022 een stijging zien van € 1,1 miljoen. De grootste mutatie betreft de hogere bijstandslasten als gevolg van een hogere gemiddelde prijs.

De mutatie van het tekort laat zich in onderstaande verklaren:

Bedragen x € 1.000

Inkomensondersteuning		Lasten	Baten
1e burap 2022		112.710	113.210
	Hogere klantaantallen	14	
A.	Hogere gemiddelde prijs uitkering	1.104	
B.	Lagere lasten loaw/loaz/Bbz	-169	
	Lagere lasten LKS	-14	
C.	Hogere lasten Tozo	156	
D.	Lager BUIG-budget		-782
E.	Hogere terugvordering debiteuren		795
	Hogere baten Tozo		37
F.	Financiering project Handhaving		-500
2e burap 2022		113.801	112.760
Saldo tekort / financieel effect gemeenten			1.041

- A. Er is sprake van een hogere gemiddelde prijs van € 15 per uitkering per maand. Dit resulteert in totaal hogere lasten van € 1,1 miljoen. De prijs van de uitkering wordt jaarlijks (naar boven) aangepast;
- B. Lagere lasten IOAW/IOAZ/Bbz is het saldo van lagere lasten Bbz € 683.000 en hogere lasten IOAW/IOAZ van € 514.000. Bij de eerste bestuursrapportage is er vanuit gegaan dat de aanvragen Bbz welke in het eerste kwartaal zijn gedaan (als zijnde vervolg op Tozo) een verhogend effect zouden hebben op aanvragen in de resterende maanden van het jaar. Nu blijkt dat dit te hoog is ingeschat. Voor wat betreft de IOAW/ IOAZ zijn er meer aanvragen gedaan. De begrote lasten nu komen nagenoeg overeen met de lasten 2021;
- C. De hogere lasten worden veroorzaakt door definitief beschikte aanvragen (verlenging van de ondersteunende maatregelen) en inhuur voor de uitvoering (afhandelen van de verstrekkingen en bezwaren) van de Tozo;
- D. Lagere BUIG budgetten als gevolg van een nieuwe werkloosheidsraming en een lager gerealiseerd volume aantal bijstandsgerechtigden 2021;
- E. Extrapolatie van de gerealiseerde baten van de eerste 8 maanden geeft hogere debiteuren (vooral bijstands- en Bbz-debiteuren);
- F. De financiering van het project Handhaving dient uit de eigen middelen plaats te vinden (Drechtraad 5 oktober 2021). Hiervoor zijn de lasten van de Bijstand verlaagd. Dit heeft geen effect op het tekort. Het betreft een administratieve verwerking.

Leefgeld Oekraïense vluchtelingen

De uitgaven Leefgeld Oekraïense vluchtelingen blijven naar verwachting binnen de prognose welke is afgegeven bij de eerste bestuursrapportage 2022. Derhalve is hier is geen begrotingswijziging voor opgenomen.

Ontwikkeling BUIG-budget

Daar waar we bij de eerste bestuursrapportage een positief effect van de beleidseffecten op het budget verwachtten, heeft echter een neerwaartse bijstelling plaatsgevonden. Voor wat betreft de loon- en prijsbijstelling heeft de opwaartse bijstelling wél plaatsgevonden.

Per saldo laten de definitieve budgetten een daling zien van € 0,8 miljoen ten opzichte van de nader voorlopige budgetten. Deze is te verdelen in € 0,9 miljoen daling Budget bijstandsuitkeringen en € 0,1 miljoen stijging LKS-budget. De daling van het Budget bijstandsuitkeringen is vooral het gevolg van een nieuwe werkloosheidsraming CPB, een lager gerealiseerd volume in 2021 en een loon- en prijsbijstelling. Voor wat betreft de LKS wijzigt er nagenoeg niks ten opzichte van de eerste bestuursrapportage 2022. Per saldo is de LKS voor 2022 nagenoeg gelijk. De prognose van het LKS-budget komt uit op € 7,2 miljoen. De geprognosticeerde lasten (op basis van realisatie) komen eveneens uit € 7,2 miljoen.

Sinds de invoering van het verdeelmodel (model om het macrobudget te verdelen over de gemeenten) ontvangen de Drechtsteden per saldo structureel te weinig budget vanuit het Rijk om de lasten van inkomensondersteuning te kunnen financieren. De doorontwikkeling van het verdeelmodel in de afgelopen jaren heeft er niet voor gezorgd dat er een kostendekkende financiering vanuit het Rijk beschikbaar kwam voor de Drechtsteden. Het verdeelmodel is en blijft dan ook een punt van discussie met SZW. Om hierin actief te participeren zijn we vanuit de Drechtsteden bezig in het "waarom we tekort/ overschot gemeenten zijn". Er wordt o.a. deel genomen aan c.q. onderdeel van onderzoeken naar 'meerjarige tekort en overschot gemeenten' en 'verbetering regiokenmerken van het verdeelmodel'. Deze onderzoeken moeten meer duidelijkheid geven waarom de Drechtsteden negatief uit het verdeelmodel komen.

Minimabeleid

De afwijking op het onderdeel minimabeleid bedraagt € 11,6 miljoen. Dit betreft de begrotingswijziging voor de Energietoeslag. De Energietoeslag is als nieuwe eenmalige vorm van categoriale bijstand per 1 april 2022 ingevoerd. Het budget dat door het Rijk voor de Drechtsteden beschikbaar wordt gesteld is € 21,3 miljoen (op basis van septembercirculaire 2022) en is inclusief uitvoeringskosten. Aangezien de Drechtsteden bij de toekenning van de energietoeslag voor een ruimere doelgroep hebben gekozen dan waarvoor het Rijk middelen beschikbaar heeft gesteld en het bereik hoger ligt dan

verwacht, zullen de uitgaven energietoeslag naar verwachting € 24,5 miljoen bedragen. Deze uitgaven zijn gebaseerd op een prognose waarbij een inschatting is gemaakt van de nog te ontvangen en af te handelen aanvragen. De overschrijding ten opzichte van het beschikbaar gestelde budget bedraagt € 3,1 miljoen. Bij de 1^e burap is reeds een budget van € 12,9 miljoen opgehaald. Bij de 2^e burap zal het resterende bedrag van € 11,6 miljoen worden opgehaald. Tot en met september 2022 is er aan energietoeslagen € 18,4 miljoen uitbetaald.

Bij de berekening van de ruimere doelgroep (inkomen tussen 120% -130% WSM) is uitgegaan van een verhoging met € 300: dus van € 600 naar € 900. Voor de gemeenten die afwijken van deze regionale lijn, zal het verschil bij de jaarrekening worden afgerekend op basis van de werkelijke uitgaven.

Tabel Energietoeslag ^{*)}

Kosten < 120 - € 1.300	€ 22.753.332
Totaal Rijksbudget Drechtsteden	€ 21.331.907
Tekort t.o.v. Rijksmiddelen	€ 1.421.425
Kosten extra doelgroep 120> 130 - € 900	€ 1.702.890
Totaal tekort t.o.v. Rijksmiddelen (inclusief extra doelgroep)	€ 3.124.315

^{*)} Memo aantallen Energietoeslag d.d. 20 oktober 2022

De verwachte onderbenutting op het minimabeleid (exclusief energietoeslag) bedraagt € 0,9 miljoen. Deze is niet als begrotingswijziging verwerkt. Het beeld kan de komende maanden nog veranderen, indien door verdere stijging van de energielasten de energietoeslag onvoldoende compenseert en de vraag naar individuele bijzondere bijstand toeneemt. Het is lastig om dit qua risico te vertalen in een bedrag, maar het kan zeker tot een substantieel bedrag aan extra uitgaven leiden.

De extra kosten die voortvloeien uit de regionale campagne om de voorzieningen minimabeleid nog sterker onder de aandacht te brengen is in bovenstaand overschot meegenomen.

De onderbenutting minimabeleid vindt voornamelijk plaats op het onderdeel SMS-Kinderfonds, namelijk € 0,6 miljoen. Dit overschot bestaat uit € 0,3 miljoen aan vrijval van reserveringen uit voorgaande jaren en € 0,3 miljoen aan onderbenutting SMS-kinderfonds en lagere uitvoeringskosten stichting Leergeld. De vrijval van reserveringen uit voorgaande jaren is het gevolg van het niet effectueren van de toegekende aanvragen. Verder is er ten opzichte van 2021 een lichte groei van de uitgaven SMS-kinderfonds (zowel bij de Dordtpas als bij stichting Leergeld), maar deze realisatie blijft wel achter op de afgegeven beschikking en begrote groei.

Het verwachte overschot op de bijzondere bijstand bedraagt € 0,2 miljoen en op de bijzondere bijstand voor bewindvoeringskosten € 0,1 miljoen. Er is bij bijzondere bijstand voor bewindvoeringskosten sprake van een afvlakkende groei: de huidige groei bedraagt 2,2% in plaats van een begrote groei van 7%. Verder is er sprake van een verschuiving van schuldenbewind naar standaardbewind. De kosten voor het uitvoeren van standaardbewind zijn lager dan van schuldenbewind. De onderbenutting op de bijzondere bijstand is het gevolg van een afname op bijna alle onderdelen van de individuele bijzondere bijstand ten opzichte van 2021.

In 2022 is de Hersteloperatie Kinderopvangtoeslagaffaire Drechtsteden voortgezet. De uitgaven ontwikkelen zich conform de begroting en worden op basis van de afgesloten DVO's met gemeenten afgerekend.

Maatwerkvoorziening inkomenssteun CZG

Conform begroting.

Budgetadvies en schuldhulpverlening

Conform begroting.

4.2 ONTWIKKELEN NAAR WERK

Wat willen wij bereiken?

Binnen de opgave 'Ontwikkelen naar Werk' staan drie ambities centraal, namelijk:

1. Iedereen die kan werken, bemiddelen we direct naar de arbeidsmarkt;
2. We maken inwoners waardevol voor de arbeidsmarkt;
3. Inwoners met een verminderde arbeidsmarktwaarde begeleiden we.

We helpen bijstandsgerechtigden ontwikkelen naar betaald werk, zodat zij zo zelfstandig mogelijk zelf hun inkomen kunnen verwerven. Zij worden waardevoller voor de arbeidsmarkt wanneer hun arbeidsmarkt-waarde wordt vergroot. Daarom werken we aan het wegnemen van belemmeringen die het vinden en behouden van werk in de weg staan. Wanneer er (nog) een te grote afstand tot de arbeidsmarkt is, zetten we in op een arbeidsmatig en/of maatschappelijk perspectief, waarbij het gaat om het bieden van stabiliteit en ondersteuning bij het meedoen in de samenleving, zoals een participatieplek, vrijwilligerswerk of arbeidsmatige dagbesteding. Inwoners met korte afstand tot de arbeidsmarkt worden zo snel mogelijk bemiddeld naar betaald werk. Aanvullend blijven we inzetten op het bemiddelen en begeleiden van inwoners met beperkingen.

In de eerste bestuursrapportage is de prognose voor het bijstandsbestand verlaagd naar 6.200. Deze doelstelling uit de eerste burap blijft gehandhaafd op een klantenaantal van 6.200. Daarmee wijken we af van de nieuwste prognose van CPB die een daling van ongeveer 5% voorspelt. Deze voorspelling is volgens ons niet reëel, omdat:

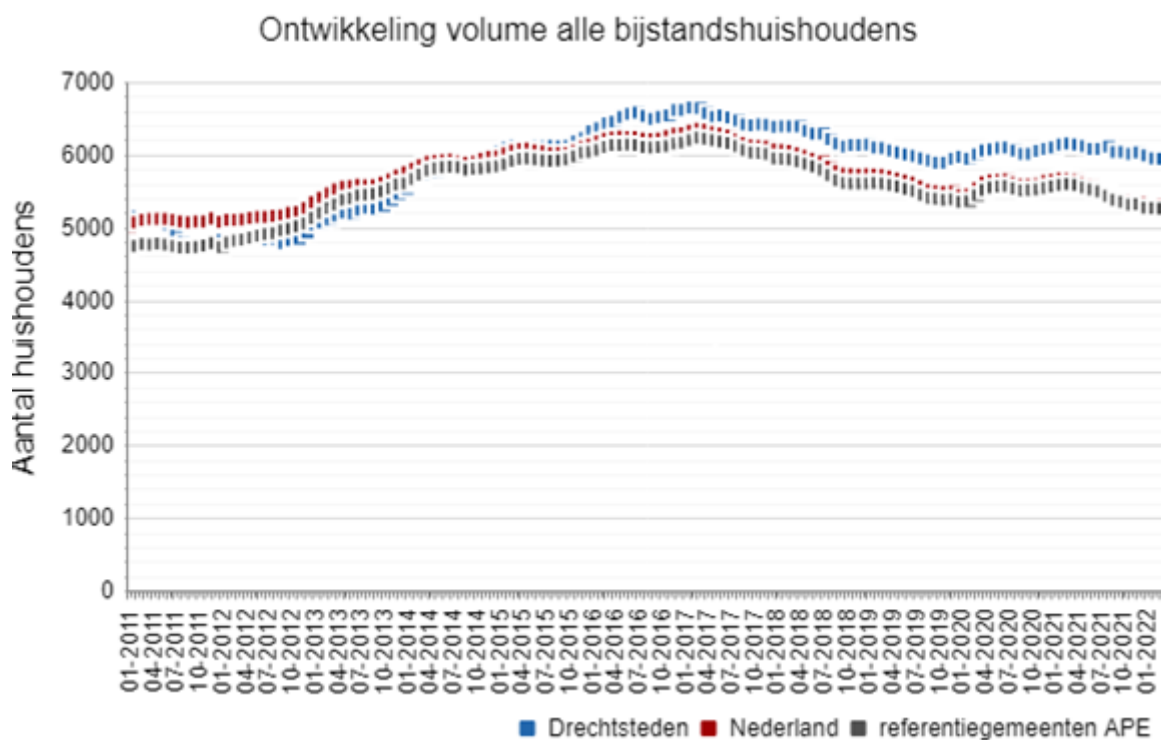
- Uit de benchmark van de BUIG van alle gemeenten in Nederland blijkt dat vrijwel geen enkele gemeente die doelstelling gaat halen. Vooral gemeenten die in het verleden hebben geïnvesteerd in het bieden van kansen aan inwoners met arbeidsbeperkingen (waaronder de Drechtsteden) laten momenteel een mindere daling zien die het CPB voorspelt. In de benchmark bevinden wij ons in de middenmoot met in september een daling van het bestand t.o.v. december 2021 van 2,8%.
- Veel gemeenten (waaronder de Drechtsteden) werken momenteel hard aan het ontwikkelen van arbeidsmarktwaarde van het klantenbestand (die ver van de arbeidsmarkt staat). Dit vraagt lange adem en een grotere investering. In de Drechtsteden doen we dit met Perspct. Dit zorgt voor noodzakelijke intensievere dienstverlening dan alleen het matchen van werkgevers en werknemers.
- Gezien de energie- en koopkrachtcrisis neemt de stress en problematiek onder kwetsbare inwoners toe. Dit zorgt voor zwaardere problematiek die zowel voor de klant als voor de inzet van professionals in ons vak meer tijd kost. Wij verwachten dat het CPB nog geen rekening heeft gehouden met deze bepalende omstandigheid.
- Tot slot zijn rond instroom, uitstroom en handhaving verschillende ontwikkelingen gaande die deze bijstelling werden onderbouwen. Deze zijn in de betreffende passages verder toegelicht.

We gaan uiteraard met grote passie door om inwoners met een uitkering te stabiliseren, activeren en ontwikkelen om de kansen op betaald werken en een zo zelfstandig mogelijk leven voor inwoners te vergroten. Zo proberen we maximaal te profiteren van de vraag op de arbeidsmarkt en het feit dat steeds meer werkgevers het belang van inclusief werk zien.

	Doelstelling primaire begroting 2022	Prognose CPB maart 2022	Aantal 01-01- 2022	Aantal 30-09- 2022
Aantal bijstandsdossiers	6.700	6.200	6.433	6.268

**Gebaseerd op de CPB-prognose van maart (CEP 2022). CPB nieuwe prognose MEV 2023 geeft een prognose van 6.100 klanten. Dit is excl. IOAW en IOAZ.*

Onderstaande grafiek laat wel zien dat wij de gelijke trend volgen met landelijk en met de referentiegemeenten.

Wat hebben wij hiervoor gedaan?

Er is inspanning geleverd om het aantal uitkeringsdossiers te verlagen, waarbij we de volgende ontwikkelingen hebben gemonitord:

1. Instroom (scherpe toetsing op toelating);
2. Bevorderen uitstroom (bemiddeling, ontwikkeling en begeleiding);
3. Handhaving (signalen/onderzoek, LSI project, Vermogen in het buitenland Project);
4. Preventie om te voorkomen dat inwoners (langdurig) afhankelijk worden van een uitkering, zoals: PRO/VSO/Entree aanpak, Matchmaker, Intensievere aanpak jongeren tot en met 27 jaar, Max WW en Kickstart.

Naast de resultaten gaan we ook in op wat we hebben gedaan om deze resultaten te behalen.

1. Ontwikkelingen met betrekking tot instroom

Het aantal bijstandsdossiers is het saldo van de instroom van nieuwe bijstandsgerechtigden en de uitstroom van bijstandsgerechtigden. De instroom van bijstandsgerechtigden ziet er als volgt uit:

	Totale instroom 2020	Totale instroom 2021	Instroom tm 30-09-2022	2022 geëxtrapoleerd
Aantal bijstandsdossiers	1.498	1.363	685	913

In 2021 kende de instroom, mede door de Coronacrisis, een wat grillig verloop. Desondanks was er sprake van een lichte daling t.o.v. het jaar daarvoor. In de eerste helft van 2022 leek er sprake van meer stabilisatie t.a.v. de instroom en een doorzetting van de reeds ingezette daling.

Vanaf de periode juli – augustus is er sprake van een verdere verscherping van deze daling.

De nieuwe instromers hebben vaak een groter uitstroompotentieel dan inwoners die langer in het bestand verblijven. Met de verdere daling van de instroom zien wij echter ook dat de instroom die zich in de loop van 2022 heeft gemeld bij de SDD kampt met een relatief grotere problematiek.

Deze ontwikkeling past bij de al eerder doorgevoerde aanpassingen voor het eerste gesprek bij de aanvraag van een uitkering. Bij dit uitgebreidere gesprek wordt meer integraal gekeken naar de verschillende leefgebieden en vraagstukken binnen de situatie van de klant. Interventies gericht op de versterking van de bestaanszekerheid hebben daarbij, zeker gezien de huidige koopkrachtontwikkelingen, prioriteit.

2. Bevorderen uitstroom naar werk

De uitstroom over 2021 bedroeg 1.473 klanten terwijl de uitstroom in 2020 op 1.355 stond. In 2021 zagen we dus een lichte stijging in de uitstroom die we kunnen terugvoeren op de aantrekkende arbeidsmarkt. Zoals uit onderstaande tabel blijkt, ligt de uitstroom over de eerste 9 maanden van 2022 op 767. Geëxtrapoleerd voor heel 2022 zou dit een uitstroom van 1.023 betekenen. Dit is beduidend lager dan in de voorgaande jaren.

	Totale uitstroom 2020	Totale uitstroom 2021	Totale uitstroom t/m 30-09-2022	geëxtrapoleerd over 2022
Aantal bijstandsdossiers	1.355	1.473	767	1.023
	Totale uitstroom door werk 2020	Totale uitstroom door werk 2021	Totale uitstroom door werk tm 30-09-2022	geëxtrapoleerd over 2022
Aantal bijstandsdossiers	572	721	359	479

Als we de uitstroomcijfers verbijzonderen en specifiek de uitstroom benoemen als gevolg van een betaalde baan, stellen we vast dat er in de eerste negen maanden van 2022 359 bijstandsdossiers zijn gesloten naar aanleiding van een plaatsing. Indien we dit zouden extrapoleren voor heel 2022 komen we uit op een aantal van 479 bijstandsdossiers aan uitstroom. We zien daarbij een duidelijke relatie tussen de daling van de instroom en de daling van de uitstroom. Wanneer de instroom lager is, volgt ook een lagere uitstroom.

Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt zien we daarbij dat de lagere uitstroom gedurende 2022 verder doorzet en zich vanaf de periode juli – augustus verder verscherpt. Als we kijken naar de doelgroep die uitgestroomd is in 2022 valt op dat zij allemaal relatief lang een uitkering ontvingen, namelijk gemiddeld 38 maanden. Ook dit zegt iets over de intensievere dienstverlening die nodig is om inwoners te activeren en te ontwikkelen naar werk. Daarbij zien wij ook dat de toegenomen onrust rond de energie- en koopkrachtontwikkelingen leidt tot meer instabiliteit en stress bij de klanten. Deze verzwaring van de problematiek heeft zowel gevolgen voor de klant als de inzet vanuit de dienstverlening.

Uit deze ontwikkelingen kan geconcludeerd worden dat de relatieve afstand van de huidige klanten tot de arbeidsmarkt verder is toegenomen. In veel gevallen is er sprake van multiproblematiek die intensieve aandacht en ondersteuning vraagt. Deze omstandigheden maken een verdere aanpassing van de dienstverlening op het vlak van ontwikkelen naar werk noodzakelijk. De huidige dienstverlening en daarmee de programma's zijn er onder andere op gericht dat klanten een reëel beeld krijgen van wat ze aankunnen en wat hun talenten zijn in combinatie met de beschikbare banen op de arbeidsmarkt. Gezien de toename in problematiek dient daarbij ook meer geïnvesteerd te worden in een verdere versterking van de benodigde randvoorwaarden om de werkfitheid bij de klanten te bevorderen. Als onderdeel van deze aanpak worden nu de voorbereidingen getroffen voor de themaweek "Uitzicht op Werk", waarbij door een intense samenwerking tussen Perspect en BaanBrekend Drechtsteden een nieuwe vorm van matching tussen klanten en werkgevers wordt vormgegeven.

Stappen op de participatieladder

Voor de dienstverlening aan de doelgroep, die niet op korte termijn ontwikkelbaar is naar werk, is samenwerking met ketenpartners cruciaal. We werken daarbij met gemeentegerichte teams en focusteams (jongeren, statushouders en dak- en thuislozen). In elke gemeente zijn vaste consultants actief, die het afgelopen jaar besteed hebben aan het beter leren kennen van klanten/inwoners. Zo zijn

hun mogelijkheden en uitdagingen in beeld gebracht. In veel gevallen spreken consulenten de klanten lokaal en werken aan het vergroten van het netwerk, zodat klanten beter worden ondersteund. Het doel is om de klanten via motiverende gespreksvoering in beweging te krijgen zodat een gedragsverandering ontstaat en de klant kan door-ontwikkelen naar het voor hem/haar hoogst haalbare trede op de participatieladder, waarbij uitstroom naar (reguliere) werk het ultieme doel is.

Ondanks de Coronacrisis zijn veel klanten gesproken. In de meeste gevallen hebben deze gesprekken op locatie plaatsgevonden en zijn kwetsbare klanten telefonisch gesproken. Op basis van deze gesprekken is in de loop van 2022 meer ingezet op de ontwikkeling en toepassing van activiteiten om deze klanten geleidelijk naar een hoger niveau te brengen. De focus ligt daarbij op de toepassing van een specifieke individuele en/of groepsgewijze aanpak voor de doelgroepen jongeren en statushouders, vallend onder de Wet inburgering 2013. Ten aanzien van de doelgroep jongeren is, met inzet van extra crisismiddelen, de aanpak geïntensiveerd. Voor de komende periode wordt deze lijn doorgetrokken met inzet van alternatieve financiering. Voor de doelgroep statushouders wordt gewerkt aan een verdere versterking van hun arbeidsmarktmogelijkheden in het kader van de afbouw van de Impulsregeling.

Ontwikkelen naar werk

Tijdens de Coronaperiode is primair ingezet op het in verbinding blijven met klanten en zijn, waar mogelijk, ontwikkelingstrajecten geboden. De dienstverlening (o.a. trainingen en taallessen) heeft daarbij aanvankelijk een digitale invulling gekregen. In 2022 is ingezet op de verbetering van de kwaliteit van het trainingsprogramma, het verbeteren van methodieken en het ontwikkelen van een digitaal leerplatform, waarmee voor uiteenlopende doelgroepen met de leermethode 'blended learning' een compleet ontwikkelprogramma wordt aangeboden.

Het gaat om een grote doelgroep met onder meer lichamelijke en/of psychische klachten. Om de mogelijkheden van deze groep nader in kaart te brengen zijn wij in 2022 gestart met het uitvoeren van diverse nadere analyses. Deze analyses richten zich onder meer op een aantal specifieke doelgroepen:

- Een analyse van de doelgroep met lichamelijke klachten door een extern bureau;
- Een scan naar het gebruik van voorliggende voorzieningen;
- Een uitgebreide nadere analyse van de doelgroep van het Jongerenteam;
- Een gefaseerde analyse van de doelgroep statushouders, vallend onder de Wet inburgering 2013.

Met de invoering van de nieuwe Wet inburgering 2021 is de prioriteit bij de aanpak van de doelgroep statushouders vooral gericht op het vinden van aansluiting op het reguliere (beroeps)onderwijs. Op basis van de leerbaarheid en het competentieniveau staan ons daarvoor verschillende inburgeringstrajecten ter beschikking. De inzet van werk dient daarbij zoveel mogelijk ondersteunend te zijn aan de inburgeringstrajecten. De keuze voor het passende inburgeringstraject wordt vastgesteld op basis van voor dit doel ontwikkelde testen. De inzet van de statushouder op dit inburgeringstraject en aanvullende modules (o.a. PVT, MAP) worden vastgelegd in een Persoonlijk Inburgeringplan (PIP). Daarnaast zijn de mogelijkheden om ontheffing te krijgen op de inburgering t.o.v. de oude wet sterk gereduceerd, waardoor een groter deel van de statushouders een passende begeleiding krijgen.

Met het instrumentarium van de nieuwe Wet inburgering is de verwachting dat op termijn meer statushouders blijvend gaan uitstromen naar duurzaam werk, al dan niet via het regulier (beroeps)onderwijs. Daartegenover staat dat het aantal statushouders de afgelopen periode gestegen is en naar verwachting ook de komende jaren ook verder gaat toenemen.

Bemiddelen naar werk

Nu de verstoringen op de arbeidsmarkt als gevolg van Corona inmiddels weer grotendeels zijn genormaliseerd is er door de huidige economische groei en de demografische processen van ontgroening en vergrijzing sprake van een toenemende krapte op de arbeidsmarkt. Hoewel de economische groei beïnvloed kan worden door verschillende factoren is de verwachting dat zelfs in het geval van een recessie dit niet gaat leiden tot grote gevolgen voor de werkgelegenheid.

Om de aansluiting van onze klanten op de arbeidsmarkt te versterken is gestart met het werken in sectorteam. De sectorteam zijn ingedeeld naar 6 kansrijke sectoren waarin de meeste plaatsingen zijn gerealiseerd en die toekomstbestendig zijn. Kennis en vaardigheden die werkgevers vragen, zijn ingebracht in leerlijnen waarmee klanten zich kunnen ontwikkelen. Omdat een groot deel van de

doelgroep niet de arbeidsmarktwaarde hebben die nodig is om direct aan het werk te kunnen, vraagt dit het nodige van opdrachtgevers. Gezien de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt wordt bekeken hoe wij de interactie en toeleiding aan (potentiële) werkgevers verder kunnen versterken.

3. Handhaving

In 2020 lag het aantal inwoners dat uitstroomde als gevolg van handhaving op 232. In 2021 liep dit aantal terug naar 214. De eerste 9 maanden van 2022 ligt de uitstroom na handhaving op 114. Geëxtrapoleerd voor heel 2022 betekent dit een verwacht totaal van 152.

	Totale uitstroom door handhaving 2020	Totale uitstroom door handhaving 2021	Totale uitstroom door handhaving tm 30-09-2022	geëxtrapoleerd over 2022
Aantal bijstandsdossiers	232	214	114	152

Het karakter van handhaving is de afgelopen jaren geleidelijk veranderd van streng naar meer zorgzaam en gericht op publieke waarde. Ook de integrale handhaving helpt om problematiek vroeger te onderkennen en aan te pakken. De handhaving krijgt hiermee een meer preventief gericht karakter. Mede door deze ontwikkelingen is de uitstroom door handhaving dan ook lager dan in de voorgaande periode. Om een indruk te krijgen van deze vorm van handhaving illustreren wij dit met de volgende casus:

Voorbeeldcasus (glazenwasser)

Klant ontvangt ruim 18 jaar een bijstandsuitkering. Is bekend met een cannabisverslaving. Heeft hier geen behandeling voor. Geeft elke keer in het gesprek aan met zijn regisseur hulp te gaan zoeken. Dit gebeurt echter niet. Meneer wordt wel begeleid door maatschappelijk werk. Er komt een melding binnen van zwart werk (glazenwasser). Uit onderzoek door Handhaving blijkt dat meneer al geruime tijd dit werk fulltime verricht. Dit betekent in de praktijk dat de uitkering wordt beëindigd en er sprake is van een terugvordering. Meneer is uitgenodigd voor gesprek met zijn begeleider. Naar aanleiding hiervan vinden meerdere gesprekken plaats. Hier wordt niet alleen gesproken over zijn verslaving maar ook over werk. Meneer geeft eerlijk toe na doorvragen dat hij liever zijn verslaving niet aanpakt maar wel graag wil werken. Hij wordt geconfronteerd met onze bevindingen en geeft ook toe dat hij inderdaad als glazenwasser werkt. Afgesproken wordt dat hij zich met hulp van de SDD gaat inschrijven bij de KvK. Er wordt afgezien van de terugvordering om meneer niet met schulden op te zadelen bij de officiële start van zijn bedrijf. Meneer is uitgestroomd na 18 jaar en niet meer teruggekomen.

Inwoners met een arbeidsbeperking

De GRS bemiddelt, sinds in de invoering van de Participatiewet, een bovengemiddeld aantal inwoners met een arbeidsbeperking naar werk. Dit doen we met behulp van loonkostensubsidie. Het blijft een ambitie om zoveel mogelijk inwoners met een arbeidsbeperking te plaatsen op de arbeidsmarkt. Daarom is de ambitie geformuleerd om in 2022 te komen tot 750 - 800 plaatsingen. Ondanks corona liggen we op koers om die doelstelling te behalen.

Ondernemersloket

Het ondernemersloket is er voor alle ondernemers in Drechtsteden met een ondersteuningsbehoefte. Het gaat om vragen over ondernemen, regelingen als de BBZ, Tozo en Tonk, alsmede schuldhulpverlening. Het ondernemersloket heeft haar dienstverlening verregaand geïntegreerd met dat van het Regionaal Bureau Zelfstandigen (RBZ), waarbij er altijd sprake is van een eerstelijns gesprek met vragen over de ondersteuningsbehoefte. Vanaf september 2022 is de dienstverlening vormgegeven door middel van lokale gesprekken.

Wet Inburgering

Per 1 januari 2022 is de Wet Inburgering ingegaan. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inburgering van inburgeringsplichtigen. In deze regio voert de GRS de regie over het inburgeringsproces namens de gemeenten uit. Om deze taak goed te kunnen uitvoeren, werken gemeenten en GRS nauw samen. Zo zijn samenwerkingsafspraken gemaakt over de maatschappelijke begeleiding (in opdracht van gemeenten), samenwerking met sociale teams en regievoering op de inburgering (GRS), zijn inkoopafspraken gemaakt met onderwijsinstellingen, is een welkomstprogramma ontwikkeld dat past bij de opdracht en is een klantreis vormgegeven. Binnen de GRS zijn randvoorwaarden gecreëerd zoals het opleiden van personeel, het inrichten van het ICT-systeem en werkprocessen. De implementatie van de wetgeving gaat gepaard met diverse (landelijke) kinderziektes. Deze kinderziektes (systeemproblematiek DUO) en juridische onduidelijkheden hebben in 2022 gezorgd voor een grotere werkdruk dan vooraf was begroot. Bovendien hebben we de toestroom van inburgeraars zien toenemen door een verdere verhoging van de taakstelling voor het tweede half jaar en een verhoogde toestroom doordat het COA ook reeds anticipeert op een verdere toename van de taakstelling in 2023. Hierbij gaat het om een geprognosticeerde instroom van circa 700 statushouders en dus ook instroom in de Participatiewet.

Oekraïners

De registratie van Oekraïense vluchtelingen, die aan het werk gaan, loopt via een landelijk systeem, dat vanwege de grote toeloop na het uitbreken van de oorlog een aanzienlijke vervuiling bevat. De verwachting is dat in januari 2023 hierin een verbetering gaat worden doorgevoerd. Om globaal een indicatie te geven van de aantallen in de Drechtsteden baseren wij ons op het aantal beëindigingen van het leefgeld. Daarbij kan de beëindiging ook andere redenen hebben dan alleen werk. Op basis hiervan is de inschatting dat circa 60 à 70% van de volwassen Oekraïners inmiddels aan het werk is. Hierbij gaat het om circa 600 personen.

Wat zijn de kosten?

Opgaven	Geactualiseerde begroting			2e Burap			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Apparaat Ontwikkelen naar werk	10.337	7.122	-3.214	10.477	7.287	-3.190	141	165	24
Inburgering	1.291	1.291	0	1.291	1.291	0	0	0	0
Participatie	6.199	15.657	9.458	5.355	14.835	9.480	-844	-822	22
Statushouders	406	686	280	406	686	280	0	0	0
WSW	27.105	27.105	0	28.132	28.132	0	1.027	1.027	0
Totaal	45.337	51.861	6.524	45.660	52.230	6.570	323	369	46

Bedragen x € 1.000

Toelichting:

Apparaat Ontwikkelen naar Werk

Inburgering uitvoeringskosten leerbaarheidstoets en ondertussengroep

Ophogen van de lasten en baten met € 0,165 mln. Met de regionale werkgroep inburgering is besproken dat de huidige 8,4 fte Wet inburgering 2021 uit de DVO 2022 voor de uitvoering van de wet niet voldoende blijkt te zijn. Medio augustus is al bijna de gehele taakstelling gerealiseerd. Extra taken zoals AOC leerbaarheidstoets en de ondertussengroep waren ten tijde van de DVO niet voorzien. Gemeenten krijgen hiervoor structureel extra uitvoeringsbudget (meicirculaire) vanuit het Rijk en deze wordt voor 2022 eenmalig bij de gemeenten opgehaald.

IJ Inburgering - bedragen per gemeente 2022 - meicirculaire 2022

Gemeente	Ondertussen groep	Leerbaarheids toets
	2022	2022
Alblasserdam	5.171	5.646
Dordrecht	30.591	39.683
HV-Giessendam	4.729	4.779
HI Ambacht	8.028	8.837
Papendrecht	8.262	9.374
Sliedrecht	6.574	7.409
Zwijndrecht	11.499	14.075
	74.853	89.803

De bedragen die worden gepresenteerd in de kolom saldo zijn apparaatskosten die gedekt worden uit Participatiemiddelen waardoor de baten hoger zijn dan de lasten.

Inburgering

Baten

Voor de financiering van de Inburgeringsvoorzieningen is bij de 1^e burap 2022 € 1,3 miljoen opgehaald op basis van de voorlopige taakstelling vanuit het Rijk.

Lasten

Er is nog niets uitgegeven. De inburgeraars doorlopen de eerste periode een traject van Brede intake, Welkomstprogramma, AOC en PIP alvorens ze de MAP en leerroute gaan volgen. Vanaf september zullen de eerste onderwijsroutes starten en de verwachting is dat de facturatie vanaf het vierde kwartaal op gang gaat komen.

Reserveringsregeling

De Wet inburgering 2021 kent een reserveringsregeling. Het udget mag voor maximaal 100% worden gereserveerd voor lasten in het jaar t+1. Afrekening van het voorlopige budget met het Rijk is gebaseerd op werkelijke aantallen asielstatushouders, gezins- en overige migranten. In 2022 speelt prestatiebekostiging nog geen rol en is de berekening daardoor P*Q.

Geadviseerd wordt om het gehele (restant) bedrag mee te nemen naar 2023, conform bovenstaande reserveringsregeling omdat de kosten van de inburgeringsvoorzieningen voor de gerealiseerde inburgeringsplichtige asielstatushouders vooral na 31-12-2022 zullen vallen.

Participatie

In onderstaande tabel zijn de mutaties Participatie weergegeven. De lasten en baten worden per saldo verlaagd met € 0,8 mln.

Participatiemiddelen 2022	1e burap 2022	mutaties	2e burap 2022
Participatie	12.972.000	1.000.000-	11.972.000
Steunmaatregelen crisis	1.616.000		1.616.000
Gem Dordrecht Kinderopvang	162.000		162.000
Gem zwijndrecht Kinderopvang	53.000		53.000
Gem Dordt verlengde onderst reg samenwerking	30.000		30.000
Regiodeal	425.000	178.000	603.000
versterking arbeidsmarkt regio > WG dienstverlening	399.000		399.000
Totaal	15.657.000	822.000-	14.835.000

De volgende mutaties zijn verwerkt:

- Participatie: Er worden interventies gepleegd zoals scan voorliggende voorzieningen, bestandsanalyse en een analyse op het jongerenbestand. Er is een onderbesteding van de middelen waardoor er € 1 mln. terugbetaald wordt aan gemeenten. De voornaamste reden is

dat er extra budgetten in 2022 beschikbaar zijn waar een deel van de inzet uit gefinancierd kan worden, zodat reguliere middelen voor een gedeelte terug kunnen vloeien;

- Steunmaatregelen crisis: Kansen worden benut door interventies op bv het jongerenteam en resulteert in een breder effect op het ontwikkelen van onze klanten;
- Gemeente Dordrecht en Zwijndrecht, project kinderopvang; project loopt op schema en krijgt een structurele plek binnen de dienstverlening van Perspct;
- Gemeente Dordrecht: Het doorschuiven van het overschot 2021 van € 30k Verlengde ondersteuning regionale samenwerking W&I;
- Centrumgemeente Dordrecht Regiodeal subsidie Perspct en ontwikkelbedrijven: In 2021 is er € 0,18 mln. meer aan opbrengsten gerealiseerd. Aangezien het boekjaar 2021 al was afgesloten, komt dit bedrag ten gunste van 2022;
- Versterking arbeidsmarktregio 2022: in lijn met begroting. Er vindt overleg plaats met Centrumgemeente Dordrecht over de besteding van het budget.

Impuls Statushouders

In lijn met de begroting. De intensivering van de menukaart is ingezet. De middelen gaan nog beter benut worden op inzet richting werk. Het bedrag wordt ook gebruikt voor de aanloopkosten implementatie Wet inburgering 2021, waar geen budget voor beschikbaar is (implementatie budget was beschikbaar in 2021). Er is conform afspraak jaarlijks € 0,54 mln. cofinanciering vanuit Participatie.

Afbouw Impuls Statushouders vanaf 2023

De notitie Aanpak statushouders Wet inburgering 2013 is door het Dagelijks Bestuur goedgekeurd en doorgeleid naar het Algemeen Bestuur van de GRS. Er wordt een besluit gevraagd om het budget Impuls statushouders af te bouwen en de caseload Impuls statushouders over te brengen naar de reguliere dienstverlening. Bij een positief besluit wordt de begrotingswijziging verwerkt in de 1e burap 2023.

Wsw

De lasten en baten worden verhoogd met € 1,0 mln. en zijn gebaseerd op:

- Meicirculaire 2022, loon- en prijsbijstelling Wsw € 0,87 mln.;
- Septembercirculaire 2022, extra budget € 0,16 mln. voor het opvangen van de exploitatietekorten als gevolg van de coronapandemie.

Conform afspraak worden de baten doorgestort naar Drechtwerk. Een en ander is afgestemd met de collega's van Drechtwerk.

4.3 ZORGEN VOOR ONDERSTEUNING

Wat willen wij bereiken?

De Drechtsteden zorgen voor kwalitatief goede, doelmatige en effectieve ondersteuning met keuzevrijheid voor inwoners
De Drechtsteden zorgen voor mensgerichte ondersteuning
De Drechtsteden zoeken naar innovatie binnen de geboden ondersteuning en samenwerking en hebben hierin een aanjagende rol

Kwalitatief goede, doelmatige en effectieve ondersteuning met keuzevrijheid voor inwoners

Deze doelstelling staat altijd bovenaan in de dienstverlening van de sociale dienst en wordt op verschillende onderdelen van de organisatie ingevuld.

In de eerste plaats in de contacten tussen consultants en inwoners, waar we in gesprek met de inwoner vaststellen wat de ondersteuningsbehoefte is en welke onderdelen de inwoner zelf nog kan oplossen. In de tweede plaats zorgen we voor kwalitatief goede ondersteuning en keuzevrijheid door inkoop, contractmanagement en beleid, binnen de SDD, maar ook samen met gemeenten. Met de komst van de GR Sociaal is de samenwerking verder geïntensiveerd. Dit zien we terug in de aanwezigheid van Wmo-consultanten in verschillende sociale teams, maar ook in het proces van herijking van de Wmo-beleidskaders.

Mensgerichte ondersteuning

Deze doelstelling hangt in sterke mate samen met de eerste doelstelling. Door het bieden van keuzevrijheid en de situatie van de inwoner in kaart te brengen, sluiten we zoveel mogelijk aan bij de behoefte van de inwoner. Vanuit de regionale visie zoeken we naar ondersteuningsmaatregelen zo dicht mogelijk bij de inwoner, waarbij we streven naar "zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig".

Innovatie

Op dit moment loopt een aantal ontwikkelingen op het gebied van innovatie.

- Doorontwikkeling individuele begeleiding: de opstart van de pilot blended care (een combinatie van fysieke ondersteuning en beeldzorg). Daarnaast ontwikkelen we samen met de lokale gemeenten mogelijkheden om de ondersteuning te normaliseren en af te schalen naar het lokale voorveld.
- Pilot Kamertrainingscentra: samen met de centrumgemeente implementeren we deze voorziening als doorstroomvoorziening voor jongeren vanuit de (verlengde) Jeugdwet naar de Wmo. De eerste locatie is geopend.
- Afschaling huishoudelijke ondersteuning naar de algemene voorziening voor wassen en strijken. Deze hebben we samen met gemeenten ontwikkeld als pilotvoorziening. Op 1 oktober is de voorziening geopend en de komende periode zullen we het gebruik en de inzet van inwoners met een participatiewet uitkering monitoren.

Wat hebben wij hiervoor gedaan?

In de eerste acht maanden van 2022 hebben we bijna 10.000 meldingen behandeld. Dit is ongeveer gelijk aan het aantal nieuwe meldingen in dezelfde periode van 2021. Dit levert een (structureel) hoge werkdruk op de afdeling, waardoor termijnen van onderzoek soms onder druk staan. Er zijn inhaalacties uitgevoerd om de achterstand weg te werken. Bij nieuwe meldingen gaan Wmo-consultanten vrijwel altijd op bezoek bij de inwoner thuis.

Het aantal inwoners met een indicatie groeit conform verwachting in de uitgangspuntennotitie 2022. Er zijn wat plussen en minnen in de groei in aantallen, maar de afwijking is bij allemaal kleiner dan 5% van de prognose. In de eerste bestuursrapportage zagen we een daling van het aantal inwoners met een indicatie voor Individuele begeleiding. De afgelopen vier maanden zien we dat de aantallen weer toenemen. We verwachten dat deze stijging het laatste kwartaal van dit jaar verder doorzet.

We hebben landelijk te maken met aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt. Dit raakt ook de aanbieders die ondersteuning bieden vanuit de Wmo. We zien dit voornamelijk terug in de wachtlijsten en verminderde inzet bij inwoners voor Huishoudelijke ondersteuning. Dit is een landelijk probleem dat

wij ook in de Drechtsteden zien. De wachttijd voor de inzet van huishoudelijke ondersteuning wisselt per aanbieder en verschilt per moment. In sommige gevallen loopt de wachttijden op tot 10 weken. Voor gevallen waarin spoed geboden is, blijft de spoedprocedure van kracht. Dit geldt bijvoorbeeld voor de gevallen waarin kindzorg geboden moet worden vanuit de indicatie huishoudelijke ondersteuning.

Er zijn ontwikkelingen en oplossingen in de aanbodkant en de vraagkant nodig om het probleem van de wachttijden echt op te kunnen lossen. Aan de vraagkant zal de wijziging van het abonnementstarief eigen bijdrage mogelijk een dempend effect gaan hebben. De implementatie van deze wetswijziging wordt echter niet eerder dan 2025 verwacht. Aan de aanbodkant worden op dit moment (verkennende) gesprekken gevoerd om extra aanbieders huishoudelijke ondersteuning te contracteren en daarmee het leveringsvolume te vergroten. In deze gesprekken wordt onderzocht of de aanbieders op korte termijn volume kunnen leveren en of zij voldoen aan de contractuele kwaliteitseisen.

Samen met gemeenten wordt ook gezocht naar oplossingen die kunnen dienen ter overbrugging van de wachttijd. Naast mogelijke lokale oplossingen is in vijf gemeenten als meervoudig lokaal initiatief een algemene voorziening voor wassen en strijken gestart op 1 oktober. Dit kan op termijn ook de druk op de huishoudelijke ondersteuning verminderen door een deel van het maatwerk te verplaatsen naar de algemene voorzieningen. Ten slotte worden continu gesprekken gevoerd met de zorgaanbieders van de maatwerkvoorzieningen om te zoeken naar oplossingen om het personeelstekort op te lossen. Hierbij wordt gesproken over het aanboren van nieuw potentieel aan personeel, maar ook om te verkennen of een oplossing kan worden gevonden binnen zorginnovaties. Het is echter een breed en complex probleem dat vraagt om een breed palet aan oplossingen en ontwikkelingen om de totale druk op de huishoudelijke ondersteuning te laten verdwijnen.

We zien ook een toenemende druk op het collectief vervoer. De krapte op de arbeidsmarkt in combinatie met de drukte op de weg (waardoor bussen lang in de file staan) zorgen ervoor dat ritten te laat zijn of moeilijk gepland kunnen worden. Het "op-tijd-rijd-percentages" is daardoor lager dan voorheen en mensen moeten langer wachten voordat ze worden opgehaald. Het Algemeen Bestuur heeft begin oktober enkele maatregelen getroffen om op korte termijn de druk op het collectief vervoer te verminderen. Om ritten beter op elkaar af te kunnen stemmen is de reserveringstijd is verruimd naar 24 uur. Daarnaast worden in de spitsuren geen ritten buiten de regio meer gereden, zodat bussen minder in de file staan. Er worden geen gratis vaccinatieritten meer gereden. En als inwoners een afspraak maken om te reizen in de spits wordt hen gevraagd of het ook mogelijk is om buiten de spits te reizen. Op deze manier verwachten we op korte termijn de uitvoering van het collectief vervoer te verbeteren.

We constateren dat de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt ook de prestaties voor de opgave Zorgen voor Ondersteuning onder druk zet. We verwachten dat deze trend zich blijft voortzetten in de nabije toekomst. Vanuit de GR Sociaal zetten we binnen onze verantwoordelijkheid vol in op het zorgen voor tijdige, passende en kwalitatief goede ondersteuning. Echter, om aan deze ontwikkeling, gecombineerd met de blijvend toenemende vraag in verband met vergrijzing, het hoofd te bieden is een andere manier van kijken en innoveren nodig. Het is wenselijk om hier meerdere perspectieven en verantwoordelijkheden bij te betrekken. Voor de korte termijn is de verwachting dat er sprake blijft van schaarste. In dit hoofdstuk staat beschreven welke acties we hier reeds op ondernemen. Voor het vraagstuk hoe om te gaan met de schaarste die ontstaat wanneer de huidige trends zich voortzetten is een bestuurlijke dialoog nodig. Dit zullen we initiëren.

Als laatste is er aanhoudende onzekerheid over het Wetsvoorstel Resultaatgericht beschikken. De verwachting is dat er begin 2023 duidelijkheid ontstaat over het vervolg en de haalbaarheid van een eventueel wetsvoorstel.

	Standcijfer	Prognose 2022 ¹			Realisatie 2022
Voorziening	# klanten 31-12-2021	# klanten 31-12-2022	Groei %	# klanten 31-08-2022	# klanten 31-08-2022
Huishoudelijke ondersteuning	8555	9133	7,4%	8940	8864
Individuele begeleiding	2677	2810	5%	2765	2702
Dagbesteding	1096	1118	2%	1110	1109
Rolstoelen	2370	2394	1%	2386	2362
Vervoer Scootmobielen	2359	2476	5%	2437	2431
Vervoer Drechthopper	10416	10936	5%	10762	11074
Woonvoorzieningen	496	520	5%	512	374

1. Uitgangspuntennotitie primaire begroting 2022.

	Stand 31/08/21	Stand 31/12/21	Stand 30/04/22	Stand 31/08/22
Huishoudelijke ondersteuning	8.314	8.555	8.721	8.864
- HO	7.673	7.952	8.170	8.339
- HO+	300	277	230	216
- HO Zorgstudio	32	31	31	30
- PGB HO	296	285	277	268
- PGB HO+	20	16	17	15
Rolstoelen	2.395	2.370	2.335	2.362
Vervoersvoorzieningen				
- Drechtopper	10.242	10.416	10.556	11.074
- Scootmobielen	2.350	2.359	2.374	2.411
- Individuele vervoersvoorziening	88	86	81	81
Woonvoorzieningen	497	496	485	372
- Complexe aanpassingen	14	14	17	22
- Plafond- en trapliften**	673	717	752	789
Begeleiding individueel	2.639	2.677	2.675	2.702
→ waarvan PGB	358	349	319	314
Dagbesteding (incl. vervoer)	1.032 (617)	1.096 (657)	1.069 (632)	1.109 (665)
→ waarvan PGB	35	30	30	25
Kortdurend verblijf	5	4	3	3
→ waarvan PGB	4	3	2	2

Wat zijn de kosten?

Opgaven	Geactualiseerde begroting			2e Burap			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Apparaat Zorgen voor ondersteuning	7.451	6.686	-765	7.451	6.686	-621	0	0	0
Begeleiding en kortdurend verblijf	29.155	29.155	0	29.155	29.155	0	0	0	0
Huishoudelijke ondersteuning	26.420	26.420	0	25.454	25.454	0	-966	-966	0
Hulpmiddelen	5.101	5.101	0	5.380	5.380	0	279	279	0
Vervoer	8.570	8.570	0	8.570	8.570	0	0	0	0
Totaal	76.697	75.932	-765	76.010	75.245	-621	-687	-687	0

Bedragen x € 1.000

Toelichting:

De verwachting voor de opgave *Zorgen voor ondersteuning* is dat we in 2022 binnen de begroting blijven. Met name de prognose huishoudelijke ondersteuning laat een onderbenutting zien van ongeveer € 1 mln. Daarnaast houden we rekening met ongeveer € 0,3 mln. aan hogere lasten voor de hulpmiddelen (met name de woonvoorzieningen) en blijft naar verwachting de opbrengst eigen bijdragen van de Drechthopper ongeveer € 0,2 mln. achter op de begroting. Per saldo bedraagt het financiële effect op de Wmo bij deze 2^e bestuursrapportage € 0,5 mln. positief voor gemeenten. Hieronder volgt per onderdeel een korte toelichting:

Huishoudelijke ondersteuning

De huishoudelijke ondersteuning laat een onderbenutting zien van zo'n € 1 mln. Ondanks de aanhoudende groei van het aantal nieuwe indicaties hebben de zorgaanbieders te maken met wachtlijsten als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt. Inmiddels moeten nieuwe klanten gemiddeld 10 weken wachten voordat zij daadwerkelijk zorg ontvangen. Het niet meteen kunnen verzilveren van deze indicaties zien we terug in de ontwikkeling van de kosten.

Hulpmiddelen (rolstoelen en woonvoorzieningen)

De verwachting voor de hulpmiddelen is dat de begroting met bijna € 0,3 mln. wordt overschreden. De hogere lasten komen vooral voor rekening van de woonvoorzieningen door de snel stijgende prijzen van materialen en de tarieven van de aannemers. Ook blijft het lastig om de woonvoorzieningen te begroten. De woonvoorzieningen bestaan uit een brede categorie van voorzieningen, zowel kleine aanpassingen als grote verbouwingen. De kosten per voorzieningen verschillen, waardoor de begrote kosten voor deze voorziening altijd onzeker zijn.

Vervoer

De prognose voor de vervoersvoorzieningen laat een tekort zien van ongeveer € 0,2 mln. Het tekort wordt veroorzaakt door achterblijvende inkomsten eigen bijdrage van de Drechthopper gedurende de eerste 4 maanden van het jaar. In het bovenstaande overzicht is de lagere opbrengst niet zichtbaar, omdat er sprake is van een verschuiving binnen de baten-zijde. Namelijk een verschuiving van een bijdrage van de klant naar een bijdrage door de gemeenten.

Onlangs is door Stroomlijn de aanbesteding vervoer afgerond. De nieuw geoffreerde tarieven zijn aanzienlijk hoger dan voorheen. Deze stijging komt boven op de (verwachte) NEA-indexering van 10%. In de begroting 2023 van de SDD is nog geen rekening gehouden met deze ontwikkelingen. Bij de 1^e bestuursrapportage 2023 wordt, voordat we extra geld ophalen bij gemeenten, eerst gekeken of de kostenstijging binnen de vastgestelde begroting kan worden opgevangen door te schuiven tussen de verschillende Wmo voorzieningen.

Begeleiding

Op dit moment is de prognose in lijn met de begroting. Toch moet rekening worden gehouden met nakomende meerkosten Corona en afrekeningen over voorgaande jaren.

4.4 BEDRIJFSVOERING

Dienstverlening

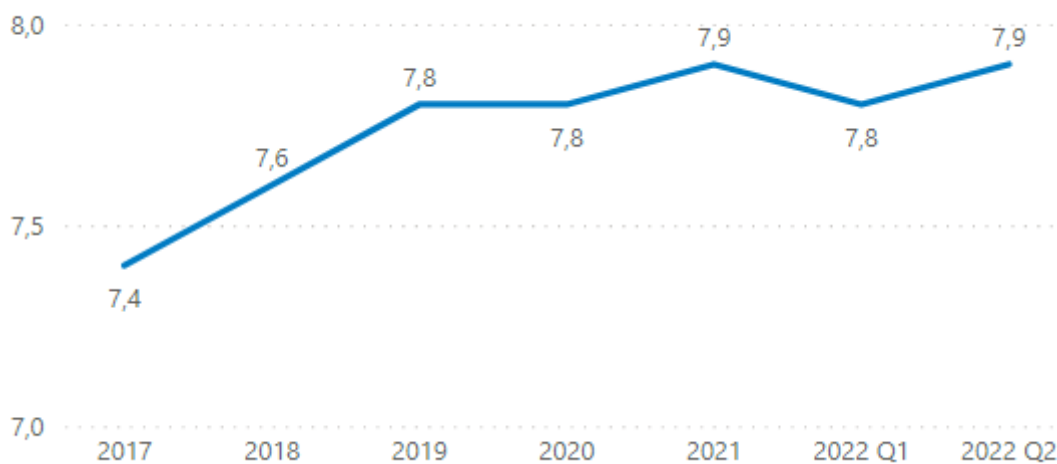
De interne rapportages op dit thema worden in de betreffende systemen en dashboards per kwartaal weergegeven. De grafieken in deze paragraaf geven daarom de kwartaalresultaten weer. In de toelichtende tekst wordt ook ingegaan op de maanden juli en augustus.

Het klanttevredenheid cijfer zit in het 2^e kwartaal van dit jaar weer op het niveau van 2021, namelijk een 7,9 (zie grafiek 1). Dit is het gewogen gemiddelde van alle gemeten onderdelen, waarbij opvalt dat in het 2^e kwartaal vijf onderdelen een 8 of hoger scoren dus ruim boven de norm van 7,5 (zie tabel 1).

De tevredenheid over vriendelijkheid, deskundigheid, betrokkenheid en goed luisteren is over de hele linie onverminderd hoog.

Grafiek 1

Trend totaalcijfer SDD

Tabel 1

KTV cijfer	2022 Q1	2022 Q2
Digitale aanvraag	7,6	8,3
Email	7,0	7,1
Info en Advies	8,5	8,5
Instroom bijstand	7,5	7,4
Participatiegesprek	8,2	8,5
Telefonie	8,0	8,0
WMO	7,9	8,1

Klanttevredenheid in juli en augustus 2022

Tot en met het 2^e kwartaal van 2022 zien we geen bijzonderheden, maar in de maanden juli en augustus is sprake van een kleine terugval in klanttevredenheid bij de telefonie en het Wmo aanvraagproces (beiden 7,7). Dit is verklaarbaar. Het grote aantal telefoontjes over de energietoeslag en de Wmo, leidt tot langere wachttijden aan de telefoon. De vakantiebezetting speelt hier ook een rol. Bij de Wmo moeten klanten na een melding langer wachten op het eerste gesprek met een consultant. De verwachting is dat deze terugval tijdelijk is, er wordt vinger aan de pols gehouden. De tevredenheid over het aanvragen van bijstand is in juli en augustus daarentegen iets hoger (7,9).

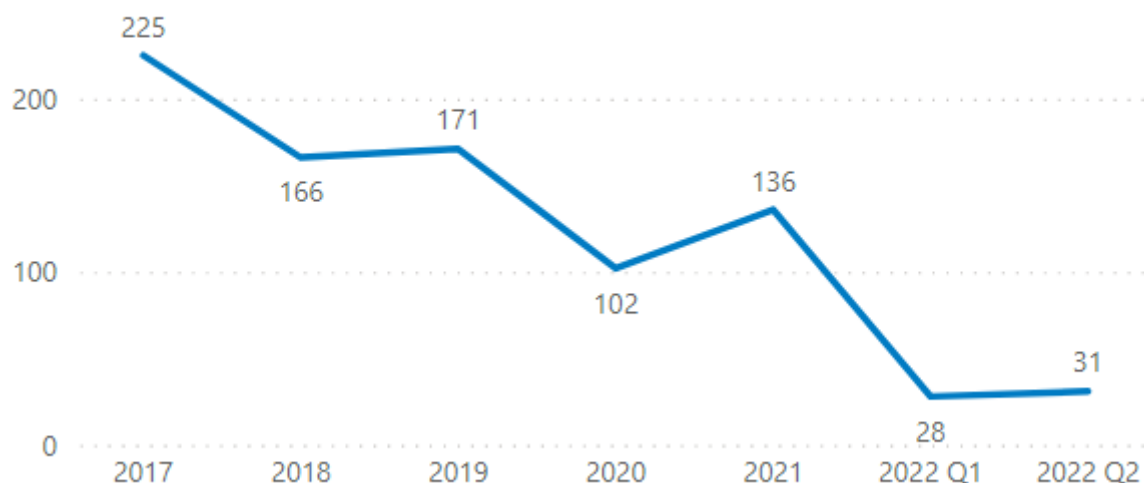
Klachten

In het 2^e kwartaal ontvingen we 31 klachten. De instroom van klachten is dit jaar lager dan in 2021, wat past in de dalende trend (zie grafiek 2).

In de maanden juli en augustus ontvingen we 19 klachten. De totale instroom in 2021 t/m augustus komt daarmee op 78 klachten. Als we dat extrapoleren komen we dit jaar uit op 117 klachten in 2022.

Grafiek 2

Trend ontvangen klachten

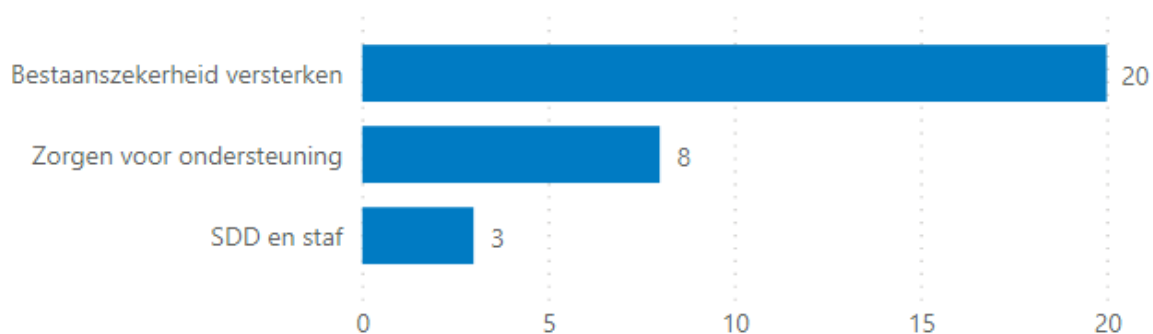

In het 2^e kwartaal van 2022 zijn 31 klachten afgehandeld, waarvan het grootste deel betrekking heeft op de dienstverlening in de opgave bestaanszekerheid versterken. Dat zijn klachten rond toekenning van (bijzondere) bijstand, handhaving, terugvordering, inhoudingen en schuldhulpverlening. Zie grafiek 3.

Grafiek 3

Aantal klachten per opgave

● Kwartaal 2

De 8 klachten in de opgave Zorgen voor ondersteuning betreffen de dienstverlening bij de uitvoering van de Wmo. Naast deze klachten ontvangen we ook klachten over gecontracteerde zorgaanbieders. Bij deze klachten wordt altijd direct contact opgenomen met de zorgaanbieder die de klacht afhandelt om te voorkomen dat de klant van het kastje naar de muur wordt gestuurd.

Dit jaar valt het op dat het aantal klachten over Wmo zorgaanbieders erg hoog is. Tot en met augustus ontvingen we 28 klachten over zorgaanbieders, waarvan 17 betrekking hebben op de Drechthopper.

Bij de zorgaanbieders werkt het personeelsgebrek en de langere levertijd van onderdelen helaas door op de dienstverlening aan onze klanten. Bij de Drechthopper komt daar nog bij de toegenomen vraag naar ritten als gevolg van een inhaalslag na corona. Over de problemen bij de Drechthopper zijn alle stakeholders en de klanten geïnformeerd door Stroomlijn.

Van de 31 afgehandelde klachten in deze periode was 52% gegrond, wat hoger ligt dan in het 1^e kwartaal van 2022, maar niet afwijkt van de meerjaren trend (zie grafiek 4).

Grafiek 4

In het 2^e kwartaal is 84% van de klachten binnen 6 weken afgehandeld, waarvan 58% binnen 3 weken (zie tabel 2). Vijf klachten konden niet binnen 6 weken worden afgehandeld, in 3 gevallen lag de oorzaak daarvan bij de klant, in 2 gevallen was extra onderzoek nodig (o.a. een medisch advies). Qua trend zien we dat het binnen 3 weken afhandelen van klachten (servicetermijn) onder druk staat. Hier is geen eenduidige verklaring voor.

Tabel 2

Afhandelingstermijn

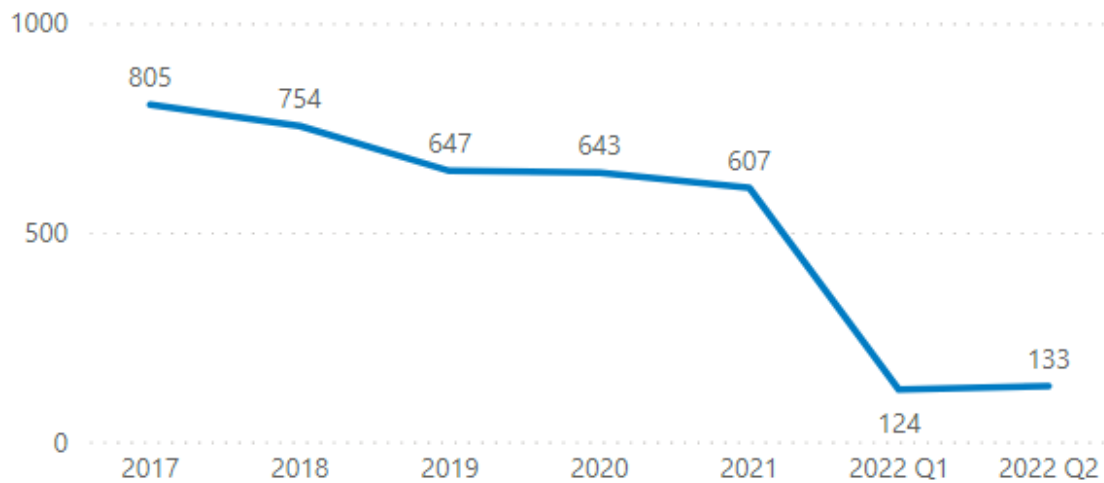
Jaar	Waarvan binnen 3 weken	Binnen 6 weken
2019	67%	93%
2020	74%	95%
2021	69%	89%
2022	55%	87%
Kwartaal 1	50%	91%
Kwartaal 2	58%	84%

Bezwaarschriften

In het 2^e kwartaal werden 133 bezwaren ingediend en ook hier zien we een dalende trend (zie grafiek 5). Kijkend naar de gemiddelde maandelijkse instroom dit jaar, zullen aan het eind van dit jaar naar verwachting ongeveer 570 bezwaarschriften zijn ingediend.

Grafiek 5

Trend bezwaarschriften

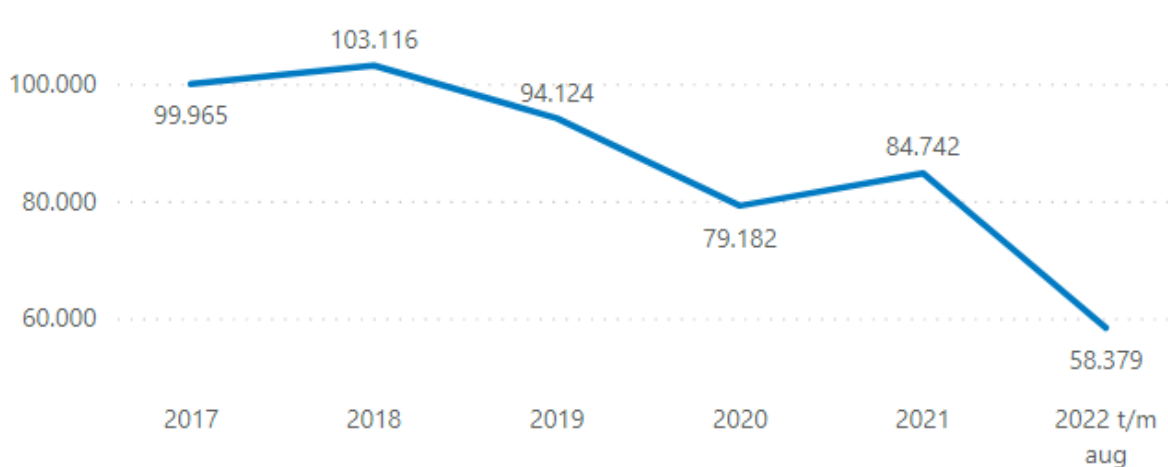
In de maanden juli en augustus zijn 124 bezwaarschriften ingediend. De 'Wet eenmalige energietoeslag lage inkomens' is hier van invloed. In heel 2022 zijn tot nu toe 113 bezwaarschriften energietoeslag ontvangen. In de heroverweging van het primaire besluit wordt extra aandacht besteed aan de hardheidsclausule in de beleidsregels en de specifieke situatie van de klant (inkomen, schuldenproblematiek, woon- en leefsituatie, bijzondere financiële verplichtingen of bijzondere noodzakelijke kosten). Dit betekent dat in bezwaar bijzondere aandacht is voor de vraag of maatwerk op zijn plaats is.

Het aantal ingediende bezwaarschriften op grond van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) neemt verder af. In totaal werden dit jaar nog 50 bezwaarschriften op grond van deze regeling ingediend waarvan 18 over de laatste vier maanden.

We zien ook een dalende trend in het aantal primaire besluiten (zie grafiek 6). Het ligt voor de hand om te veronderstellen dat er een samenhang is. Het aantal bezwaarschriften afgezet tegen het aantal primaire besluiten ligt vrij stabiel rond de 0,6 - 0,7%, dat wil zeggen dat minder dan 1% van alle primaire besluiten leidt tot een bezwaarschrift.

Grafiek 6

Trend primaire besluiten

Het percentage gegronde bezwaren is in het 2^e kwartaal afgenomen t.o.v. het 1^e kwartaal. Dit komt omdat in het 1^e kwartaal bij bezwaren op grond van de Tozo-regeling de burger vaker tegemoet is

gekomen. Nu het aantal Tozo bezwaarschriften verder afneemt wordt ook het aandeel gegronde bezwaren weer kleiner, namelijk 27% in het 2^e kwartaal (zie grafiek 7).

Grafiek 7

% Bezwaren geheel of gedeeltelijk gegrond

In 2022 is t/m augustus 27 keer beroep bij de rechtbank ingesteld (in heel 2021 was dit 57). De lijn van het aantal dalende bezwaarschriften zet zich ook voort in beroep. De reden hiervan is dat er in de bezwaarfase steeds vaker een oplossing voor het probleem van de burger wordt bereikt. Het aantal spoedvoorzieningen bij de rechtbank staat dit jaar op 11 verzoeken (20 in heel 2021). Het aantal hoger beroepsprocedures staat tot nog toe op 17 (24 in heel 2021).

Het streven is om 75% van de bezwaarschriften binnen 12 weken af te handelen. Dit jaar is deze doelstelling niet gehaald. In het 2^e kwartaal halen we 62% binnen 12 weken. Dit is niettemin een verbetering is ten opzichte van het 1^e kwartaal (56%) en ten opzichte van 2021 (51%). De hausse aan Tozo-bezwaarschriften heeft een negatief effect gehad op de tijdige afwikkeling, maar we lopen dit nu in.

Klantenservice

De klantenservice van de Sociale Dienst is het toegangsporthaal voor alle vragen van inwoners aan de Sociale Dienst Drechtsteden. Telefonie, e-mail, digitale wegen, fysieke informatie en adviesplekken (werkplein én in gemeenten) en chat zijn allemaal kanalen waarmee de klantenservice de vragen van inwoners ontvangt en beantwoordt.

Door de verschillende crisissen die landelijk spelen is het volume van klantcontacten inmiddels behoorlijk toegenomen.

We zien dit voornamelijk terug aan het aantal telefonische contacten. Ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar is het aantal telefoontjes met 13,2% gestegen en de trend laat zien dat de stijging vooralsnog door blijft zetten. De gemiddelde wachttijd is met 79,9% toegenomen tot bijna 5 minuten. Onze doelstelling om 80% van de telefoongesprekken binnen 4 minuten wordt daarmee een steeds grotere uitdaging. Ook duurt het langer om de telefoongesprekken af te handelen, een gemiddeld telefoongesprek duurt nu 10 minuten, vanwege de complexiteit van de vragen en soms ook de emotie van de inwoner(s).

Fysieke klantafspraken aan de Spuiboulevard verplaatsen zich inmiddels ook meer naar lokaal fysieke informatie en adviesdiensten. Een mooie ontwikkeling in het kader van samenwerking en verbinding met de gemeenten en partners zoals het wijk- en jeugdteam. Inloop op deze plekken neemt inmiddels weer toe, ook vanuit het aantal hulpvragen in het kader van o.a. de energiecrisis.

De verwachting is dat we nog langere tijd te maken gaan hebben met deze situatie. Het is van belang om met elkaar in het oog te houden in hoeverre de doelstellingen reëel blijven en met name ook of er slimmere manieren zijn om onze klantenstromen te organiseren en daarin continu (ook in techniek) door te ontwikkelen.

Huisvesting

Het gebouw 'De Hellingen' wordt gehuurd van de gemeente Dordrecht, waarbij de onderhoudskosten volledig voor rekening van de GRS komen. Investerings zijn nodig om de functionaliteit van de panden op orde te houden, maar worden beperkt tot het strikt noodzakelijke. Verder wordt kritisch gekeken naar onderhoudsverplichtingen. Er is een risico opgenomen ter grootte van € 150.000 (zie ook bijlage 5.2 Risico's totaal).

De plannen van de gemeente Dordrecht voor de ontwikkeling van de Spuiboulevard hebben tot gevolg dat de Sociale Dienst Drechtsteden het huidige pand moet verlaten. De kosten van de nieuwe huisvesting zullen in ieder geval hoger zijn dan het huidige huurcontract, dat loopt tot en met het eerste kwartaal 2025. Er is in de kosten niet voorzien. Met de projectorganisatie van gemeente Dordrecht vindt overleg plaats over welke extra kosten er gemaakt moeten worden met betrekking tot de voorbereiding op de huisvesting na het eerste kwartaal 2025 en waar deze kosten zullen landen. Daarnaast participeert de GRS in de ontwikkeling van het Huis van Stad en Regio. Ook hiervoor worden kosten gemaakt. De afspraken daarover liggen bestuurlijk vast in een Samenwerking Overeenkomst (SOK) samen met de andere bewoners van het Huis zoals Dordrecht Marketing en de Bibliotheek.

In de 1e burap zijn risico's rondom de toekomstige huisvesting van de GRS in het Huis van Stad en Regio gemeld. Als voorbereiding op de definitieve huisvesting in 2025 in dit Huis is de komende jaren extra inzet nodig. Deze extra inzet kost in 2022 circa € 340.000, vanaf 2023 tot en met 2025 is de verwachting dat dit € 250.000 gaat kosten. In 2022 kan dit bedrag opgevangen worden binnen de begroting. Voor de jaren daarna is dit onzeker.

Informatisering en automatisering

De behoefte van de gemeenten aan data en sturingsinformatie is groot en heeft verschillende doelen: zicht op eigen inwoners, zicht op 'lokaal gebruik' in aantallen en kosten voor de P&C cyclus, het verkrijgen van data met gegevens van andere domeinen en het meten van het effect van interventies.

SDD faciliteert de gemeenten in deze behoefte met het 'gemeente dashboard' waarin informatie van informatie over uitkeringsgerechtigden, schuldhulpverlening en WMO samenkomt. Sinds januari hebben in totaal 35 beleidsmedewerkers vanuit de gemeenten toegang tot de dashboards en recent ook de 7 wethouders.

Regionaal programma ICT Beweegt (voorheen: ICT Verandert)

Het regionale programma omvat de implementatie van een nieuwe IT werkplek ('Digitale werkruimte'), de implementatie van Microsoft 365 en de overgang van het Drechtsteden rekencentrum naar een rekencentrum van leverancier KPN.

Voor de 10 organisaties die deze diensten afnemen van de Servicegemeente. De oorspronkelijke planning was het programma op 31 december 2022 af te ronden. De bijgestelde planning van het programma is nu afronding in het derde kwartaal van 2023.

Het programma zorgt voor grote en ingrijpende wijzigingen voor de SDD:

- Vrijwel alle SDD systemen worden 'geraakt' door deze veranderingen, ook de systemen die essentieel zijn voor de dienstverlening aan de klanten van de SDD en de bedrijfsvoering van de SDD;
- Alle SDD medewerkers krijgen te maken met deze veranderingen;
- Het programma vraagt een grote, deels nog onbekende, inzet van medewerkers van de SDD;
- Het programma legt een groot beslag op de capaciteit van de servicegemeente. Dat maakt dat ook de druk op de ICT organisatie van de SDD groter is en dat afgelopen periode verstoringen zijn opgetreden in de dienstverlening (bereikbaarheid) van de SDD;
- Extra kosten:
 - Eenmalige kosten:
 - Kosten als gevolg van de uitloop van het programma. Denk aan bemensing van het programma, doorlopen van werkzaamheden SGD voor het rekencentrum, kosten voor projectmanagement voor omzetting bij SDD. De hoogte en verdeling van deze kosten zijn nog niet vast te stellen;

- Kosten voor de (versnelde) vervanging van werkplek apparatuur. De schatting voor deze kosten voor 2023 is € 350K.
- Structurele kosten voor de IT werkplekken.

Als de overgang van het rekencentrum naar KPN is afgerond, dan volgen, in 2024 en verder, de overgang van ICT systemen naar het SaaS model ('Software As A Service'). In het SaaS model worden beheer en doorontwikkeling van de ICT systemen door de leveranciers van de ICT systemen uitgevoerd en klanten betalen voor het daadwerkelijke gebruik.

Organisatieontwikkeling

In 2022 krijgt de integratie tussen GR Sociaal en GR Drechtwerk verder vorm. Per 1 januari 2023 voegt Drechtwerk zich bij de GR Sociaal en integreren daarmee beide GR'en tot één aangepaste GR sociaal met daarin twee organisatieonderdelen, te weten Drechtwerk en Sociale Dienst Drechtsteden. Beide GR-en behouden hierbij hun eigen identiteit. Vanaf 1 januari 2023 geldt er één gezamenlijk bestuur en één gezamenlijke leiding. In het eerste half jaar hebben de Algemeen Besturen en de Drechtsteden colleges een principe besluit hiertoe genomen en is een aangepaste Gemeenschappelijke Regeling Sociaal in route gebracht naar de gemeenteraden. Inmiddels hebben 6 van de 7 gemeenten ingestemd met de gewijzigde GR tekst voor de GR Sociaal per 1-1-2023. De integratie raakt ook de interne organisatie van de Sociale Dienst Drechtsteden. Met hernieuwde focus wordt de opgave ontwikkelen naar werk verder ingericht inclusief Drechtwerk. De onderdelen op het gebied van inkomen die voorheen ook onder de aansturing van deze opgave vielen, worden verplaatst naar de opgave bestaanszekerheid, zodat beide opgaven de juiste focus en aandacht krijgen, en er verder gewerkt kan worden aan het bereiken van de gezamenlijke ambities uit de regionale visie.

Eerder is vanwege de integratie tussen GR Drechtwerk en GR Sociaal een inschatting gemaakt van de mogelijke kosten die dit eenmalig met zich meebrengt. In het implementatieplan is een bedrag van € 400.000 opgenomen als schatting. Inmiddels is duidelijk dat er tot op heden geen kosten zijn gemaakt door beide organisaties. Verwacht wordt dat dit bedrag niet volledig nodig is. Daarom reserveert GR Sociaal voor nu nog een bedrag van € 50.000 in de eigen begroting voor mogelijke integratiekosten tot eind 2022. Indien er alsnog kosten worden gemaakt, zal de SDD dit apart in beeld houden, zodat Hardinxveld-Giessendam uitgezonderd wordt en niet meebetaalt aan deze kosten. Als er nog kosten begin 2023 gemaakt worden, wordt hierover gerapporteerd in de 1^e burap 2023 van de GR Sociaal.

Wat zijn de kosten?

Opgaven	Geactualiseerde begroting			2e Burap			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Apparaat Overhead	22.115	771	-21.344	22.336	771	-21.565	221	0	-221
Totaal	22.115	771	-21.344	22.336	771	-21.565	221	0	-221

Bedragen x € 1.000

Toelichting:

De geraamde apparaatskosten bedragen in totaal € 55 mln. Hiervan heeft circa € 22 mln. betrekking op overheadkosten en wordt circa € 33 mln. toegerekend aan de inhoudelijke opgaven.

De verwachting is dat we per saldo binnen het totale begrotingsbedrag van de apparaatskosten blijven.

5 FINANCIËLE BIJLAGEN

5.1 BEGROTING NAAR TAAKVELDEN

Overzicht van lasten en baten per taakveld (in bedragen x € 1.000)

Taakveld	Product	Lasten	Baten	Saldo
0.10	Mutaties reserves		446	-446
	Algemene dekkingsmiddelen		446	-446
0.4	Overhead	22.336	771	21.565
	Apparaat Overhead	22.336	771	21.565
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	5.897	5.897	
	Inkomensondersteuning	4.606	4.606	
	Inburgering	1.291	1.291	
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	720	720	
	Minimabeleid	720	720	
6.3	Inkomensregelingen	156.980	164.353	-7.373
	Inkomensondersteuning	109.641	109.695	-54
	Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.100	2.100	
	Minimabeleid	34.338	34.338	
	Apparaat Bestaanszekerheid versterken	10.900	18.220	-7.319
6.4	WSW en beschut werk	28.743	29.466	-723
	WSW	28.132	28.132	
	Apparaat Ontwikkelen naar werk	612	1.335	-723
6.5	Arbeidsparticipatie	15.828	21.791	-5.963
	Minimabeleid	25	25	
	Apparaat Bestaanszekerheid versterken	177	293	-116
	Statushouders	406	686	-280
	Participatie	5.355	14.835	-9.480
	Apparaat Ontwikkelen naar werk	9.865	5.952	3.913
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	5.763	5.998	-235
	Hulpmiddelen	5.380	5.380	
	Apparaat Zorgen voor ondersteuning	383	618	-235
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	73.518	80.315	-6.797
	Budgetadvies en Schuldbemiddeling	118	118	
	Apparaat Bestaanszekerheid versterken	4.179	12.004	-7.825
	Vervoer	8.570	8.570	

	Huishoudelijke ondersteuning	25.454	25.454	
	Begeleiding en kortdurend verblijf	29.155	29.155	
	Apparaat Zorgen voor ondersteuning	6.042	5.015	1.028
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	1.026	1.054	-28
	Apparaat Zorgen voor ondersteuning	1.026	1.054	-28
	Totaal Taakvelden	310.812	310.812	

5.2 RISICO'S TOTAAL

Omschrijving	Kans	Totale omvang (€)	Impact (€)	Toelichting
Bestandsontwikkeling inkomensondersteuning	Matig (25%)	-200.000	-50.000	De prognose is dat eind 2022 het aantal bijstandsgerechtigden maximaal 6.200 zal zijn. Dit wijkt af van de prognose van het CPB (6.100). Blijkt dat door een meevallende (plaatselijke) conjunctuur op het eind van het jaar er 50 bijstandsgerechtigden minder te zijn is er een kans van € 200.000.
Bandbreedte in begroting voor onzekerheid	Matig (25%)	8.200.000	2.050.000	De begroting en meerjarenraming van de sociale dienst kent een bandbreedte, gezien de grote onzekerheden. De onderkant van de bandbreedte is in de begroting toegepast voor de budgetten en gemeentelijke bijdragen. Er is daarmee een risico dat budgetten en gemeentelijke bijdragen hoger worden. Ten opzichte van de bovenkant van de bandbreedte is het maximale risico € 8,2 miljoen. Hiervan is 25% in de risicoparagraaf opgenomen.
Integratie Drechtwerk	Matig (25%)	200.000	50.000	Voor de integratie tussen GR Drechtwerk en GR Sociaal is eerder een bedrag van € 400.000 genoemd voor mogelijke kosten. Ingeschat wordt dat er nog maximaal € 50.000 nodig is. Het kan zijn dat door onvoorziene omstandigheden toch een hoger bedrag nodig is.
Energietoeslag	Gemiddeld (50%)	870.000	435.000	Voor de Energietoeslag is er landelijk € 1,4 miljard beschikbaar gesteld. Voor de Drechtsteden is er in totaal circa € 21,3 budget beschikbaar gesteld. Aangezien de Drechtsteden bij de toekenning van de energietoeslag voor een ruimere doelgroep hebben gekozen dan waarvoor het Rijk middelen beschikbaar heeft gesteld en het bereik hoger ligt dan verwacht, zullen de uitgaven energietoeslag naar verwachting € 24,5 miljoen bedragen. Deze uitgaven zijn gebaseerd op een prognose waarbij een inschatting is gemaakt van de nog te ontvangen en af te handelen aanvragen. De overschrijding ten opzichte van het beschikbaar gestelde budget bedraagt € 3,1 miljoen. Bij de verwachte aantal aanvragen is niet uitgegaan van 100% bereik. Het verschil tussen de begrote uitgaven en de uitgaven bij een bereik van 100% is het vermelde risico.
Energielasten huisvesting	Gemiddeld (50%)	100.000	50.000	De energieprijzen voor 2022 zijn fors gestegen sinds het opstellen van de begroting 2022. Van de volgende aspecten zijn de financiële effecten onzeker. Wij hadden een contract voor gas met energieleverancier Gazprom. Vanwege de economische sancties tegen Rusland is dit contract tussentijds beëindigd. Wij dienen het resterende gasverbruik voor 2022 in te kopen tegen actuele marktprijzen, wat naar verwachting zal leiden tot hogere energielasten. Door de relatief zachte winter begin 2022 is de verwachte stijging van energielasten (gas) tot nu toe enigszins beperkt. Het verbruik in 2022, mede afhankelijk van weersinvloeden, heeft invloed op de uiteindelijke financiële effecten dit jaar. De werkelijke omvang van de gestegen energielasten is afhankelijk van bovengenoemde onzekerheden en zal een financieel effect hebben op het jaarrekeningresultaat.
Ontwikkeling macrobudget n.a.v. aflopen Bbz-light	Gemiddeld (50%)	-400.000	-200.000	De uitgaven Bbz zijn in het eerste kwartaal fors hoger door de ondersteunende maatregel Bbz-light (i.v.m wegvallen Tozo). Deze maatregel is per 1 april komen te vervallen. In hoeverre dit nog na-ijlt is lastig aan te geven. Daarnaast is het moeilijk te voorspellen wat voor een effect de te verwachten faillissementen hebben op eventuele aanvragen Bbz. Zijn er verder geen nakomende kosten Bbz-light en blijken de faillissementen mee te vallen is er een kans van € 400.000.
Bedrijfsvoering	Gemiddeld (50%)	200.000	100.000	De bedrijfsvoering moet aan steeds meer regels voldoen. Bijvoorbeeld de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en

				informatiebeveiliging, maar ook de steeds meer opkomende landelijke standaardisering. Daarnaast moet de informatisering aan steeds grotere eisen voldoen. We zien dat we als overheid minder snel van deze ontwikkelingen gebruik maken. De mogelijkheden die door de markt worden aangeboden en dat wat door onze inwoners wordt gebruikt, wijkt in toenemende mate van elkaar af. Systemen en hun onderlinge relatie/uitwisseling worden complexer en dat vraagt om heroverweging. Ook de sterke afhankelijkheid van de IT-systemen en daarmee onze kwetsbaarheid blijft een risico. De grote(re) incidenten die we hebben afgelopen jaar hebben ervaren onderstrepen dit.
Huisvesting	Gemiddeld (50%)	300.000	150.000	Het pand 'De Hellingen' wordt gehuurd tot en met het eerste kwartaal 2025. Investerings zijn nodig om de functionaliteit van de panden op orde te houden, maar worden beperkt tot het strik noodzakelijke. Ook de jaarlijkse onderhoudskosten kunnen oplopen, door de ouderdom van het pand. Er wordt steeds kritisch gekeken naar de noodzaak van investeringen en onderhoudsverplichtingen. Risico is dat de extra kosten niet binnen de bestaande budgetten kunnen worden opgevangen.
Energietoeslag	p.m.			Gepaard aan de eenmalige energietoeslag treedt nog een risico op: in de wetswijziging die de eenmalige energietoeslag mogelijk maakt, is tevens de wettelijke ruimte geschapen voor tegemoetkomingen voor energiekosten op basis van de individuele bijzondere bijstand. De kans is zeer reëel dat voor een (aanzienlijk) deel van de doelgroep de eenmalige energietoeslag niet toereikend zal zijn. Dit zal vooral inwoners treffen wier energiecontract recentelijk is, of binnenkort wordt, gewijzigd. Zonder aanvullende landelijke maatregelen zullen zij mogelijk een beroep doen op de individuele bijzondere bijstand. Een fors beroep impliceert niet alleen hoge apparaatskosten (want de afhandeling vergt individuele toetsing van recht en noodzaak, gebaseerd op werkelijke uitgaven), maar ook hoge programmakosten. Bij de septembercirculaire is € 35 miljoen aan incidentele middelen beschikbaar gesteld om zowel via vroegsignalering als via de bijzondere bijstand gerichte hulp aan te bieden aan burgers. Voor Drechtsteden betekent dit een totaalbedrag van € 0,5 miljoen. Het is op voorhand niet duidelijk of deze compensatie afdoende is. Vooralsnog is dit risico van als p.m. opgenomen.
Arbeidsontwikkeling	p.m.			Door krapte op de arbeidsmarkt is het lastig om (goed opgeleid en ervaren) personeel te werven. Ook bij de SDD staan vacatures lang open. De schaarste op de arbeidsmarkt zal op korte termijn niet direct een knelpunt zijn bij de kwaliteit van dienstverlening aan de klanten van de SDD. Op langere termijn kan dat echter wel het geval zijn. De SDD doet allerlei inspanningen om goed personeel te werven en te behouden.
Interbestuurlijk Programma	p.m.			In 2021 zijn er verkiezingen geweest. Na de verkiezingen wordt een nieuw Interbestuurlijk Programma (IBP) van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Rijk afgesproken. O.a. ambities op het gebied van milieu, economie, woningbouw. In het vorige IBP bleek dat er voor veel ambities geen budget beschikbaar was. Ook nu lijkt dit het geval. Voor de reeds afgesproken ambities van het Rijk (o.a. woningbouw en milieu) is onvoldoende budget gemeenten gereserveerd. Vooralsnog is dit risico van als p.m. opgenomen.
Totaal			2.585.000	

Vervallen risico's

Onderstaand zijn de risico's opgenomen die vervallen zijn of waarvan de kans van optreden minder dan 5% is.

Omschrijving	Kans	Totale omvang (€)	Impact (€)	Toelichting
Apparaat bijstelling 50%	Matig (25%)	1.700.000	425.000	In primaire begroting 2022 is er vanuit gegaan dat de apparaatskosten voor 50% meegroeien met de taak (aantal klanten) en niet met 100%. Dat betekent dat individueel personeel dus steeds meer klanten moet helpen, waardoor de apparaatskosten per klant dalen. De afgelopen jaren hebben we gezien dat dit in redelijke mate is gelukt door procesoptimalisatie (slimmere uitvoering) en automatisering. Deze verbetering lijkt echter eindig nu er niet wordt geïnvesteerd in innovatie. Op diverse plaatsen is te zien dat het niet laten meegroeien van het apparaat niet meer haalbaar lijkt ('de rek is eruit'). Als zou blijken dat het apparaat wel voor 100% moet meegroeien met de taak zou dit tot € 1,7 mln. extra lasten leiden. Dit risico treedt niet op in 2022.
Bezuinigingen Rijk	Gemiddeld (50%)	1.000.000	500.000	Tijdens de coronacrisis heeft het Rijk diverse steunpakketten gelanceerd. Dit heeft geleid tot een oplopende staatsschuld. Conform begrotingsregels Europese Unie moet Nederland maatregelen nemen om dit tekort weer terug te brengen. Het kabinet is per het tweede kwartaal (per 1 april 2022) gestopt met het coronasteunpakket. Voorgaande kabinetten bleken na de verkiezingen eerdere toezeggingen niet na te komen en alsnog te komen met een aanvullend bezuinigingspakket. Deze kans lijkt met de huidige begrotingsregels ook voor het toekomstig Kabinet reëel. Dit risico treedt niet op in 2022.
Ontwikkeling Macrobudget n.a.v. rijksbeleid en loon- en prijsbijstelling	Gemiddeld (50%)	3.200.000	1.600.000	Bij het vaststellen van de nader voorlopige budgetten is nog geen rekening gehouden met rijksbeleidseffecten en de loon- en prijsbijstellingen. De verwachting is dat een positief effect gaat hebben op de budgetten. Dit is als zodanig ook verwerkt in het op te halen tekort bij de gemeenten. Mocht deze positieve bijstelling toch niet plaats vinden zal het op te halen tekort met € 1,6 miljoen toenemen. De positieve bijstelling heeft bij de definitieve BUIG-budgetten 2022 niet plaatsgevonden.
Huisvesting	Groot (75%)	300.000	225.000	De plannen van de gemeente Dordrecht voor de ontwikkeling van de Spuiboulevard hebben tot gevolg dat de Sociale Dienst Drechtsteden het huidige pand moet verlaten. De kosten van de nieuwe huisvesting zullen in ieder geval hoger zijn dan het huidige huurcontract, dat loopt tot en met het eerste kwartaal 2025. Er is in de kosten niet voorzien. Met de projectorganisatie van gemeente Dordrecht vindt overleg plaats over welke extra kosten er gemaakt moeten worden m.b.t. de voorbereiding op de huisvesting na het eerste kwartaal 2025 en waar deze kosten zullen landen. In 2022 zal er naar verwachting extra inzet moeten worden gepleegd in en aan het project van het Huis van stad en regio. Risico is afgevoerd: deze extra inzet kost in 2022 circa € 340.000, vanaf 2023 tot en met 2025 is de verwachting dat dit jaarlijks € 250.000 gaat kosten. In 2022 kan dit bedrag opgevangen worden binnen de begroting. Voor de jaren daarna is dit onzeker.
Totaal			2.750.000	

5.3 BIJDRAGE PER GEMEENTE PER OPGAVE

Bijdragen per gemeente per Opgave (t/m 2e Burap 2022)

	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld-Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
bedragen x € 1.000								
Bestaanszekerheid versterken	8.927	96.214	4.329	8.551	13.051	12.370	28.248	171.690
Inkomensondersteuning	5.680	58.163	2.435	5.102	7.821	7.625	17.919	104.743
Budgetadvies en Schuldbemiddeling	5	70	2	5	9	8	18	118
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	133	921	114	157	216	224	336	2.100
Minimabeleid	1.691	19.159	1.133	1.946	2.727	2.491	5.216	34.363
Apparaat Bestaanszekerheid versterken	1.417	17.900	645	1.342	2.279	2.023	4.760	30.366
Ontwikkelen naar werk	2.352	31.846	426	1.797	3.129	3.729	6.977	50.254
WSW	1.341	18.520		889	1.644	2.293	3.445	28.132
Statushouders	50	287	25	73	79	62	110	686
Participatie	598	9.002	201	433	815	861	2.292	14.202
Inburgering	85	529	81	138	144	116	197	1.291
Apparaat Ontwikkelen naar werk	278	3.508	119	263	447	397	933	5.944
Zorgen voor ondersteuning	4.333	31.980	3.632	5.512	7.658	7.029	12.292	72.437
Hulpmiddelen	310	1.952	259	427	467	467	1.302	5.184
Vervoer	388	3.319	366	660	927	797	1.355	7.812
Huishoudelijke ondersteuning	1.437	10.507	1.194	1.892	2.785	2.235	4.189	24.239
Begeleiding en kortdurend verblijf	1.868	12.497	1.562	2.168	2.949	3.003	4.556	28.603
Apparaat Zorgen voor ondersteuning	330	3.705	251	365	530	527	890	6.599
Overhead	49	286	44	75	77	61	107	699
Apparaat Overhead	49	286	44	75	77	61	107	699
Totaal	15.661	160.326	8.432	15.935	23.915	23.189	47.624	295.080

Bedragen x € 1.000

5.4 BEGROTINGSWIJZIGINGEN

In het onderstaande overzicht zijn de voorgestelde begrotingswijzigingen per programma weergegeven. Een positief bedrag betekent een verhoging van de baten of de lasten en een negatief bedrag betekent een verlaging van de baten of de lasten. De kolom S/I geeft weer of de voorgestelde begrotingswijziging een incidenteel of structureel karakter heeft. In de laatste kolom is weergegeven of de wijziging consequenties heeft voor de gemeenten en wat dan de financieringsbron is.

(Bedragen x € 1.000)

	Begrotingswijzigingen		Toelichting	S/I	Gemeenten
	Lasten	Baten			
Bestaanszekerheid versterken	12.476	12.650			
Apparaatskosten	-175	0	Verschuiving binnen de Apparaatskosten	I	-
Inkomensondersteuning	1.091	0	Hogere gemiddelde prijs uitkering, lagere lasten loaw/ loaz/ Bbz en hogere lasten Tozo	I	Gemeenten
Inkomensondersteuning	0	832	Hogere terugvordering debiteuren en Tozo	I	Gemeenten
Inkomensondersteuning	0	-782	Lagere definitieve BUIG-budgetten	I	Gemeenten
Inkomensondersteuning	0	1.041	Hoger tekort op de BUIG-budgetten 2022 gemeenten	I	Gemeenten
Inkomensondersteuning	0	-1.600	Uitkomen van het risico 'Ontwikkelen macrobudget' leidt tot hogere bijdragen gemeenten	I	Gemeenten
Minimabeleid	11.560	8.436	Energietoeslag	I	Gemeenten (Rijksbijdrage)
		3.124	Meerkosten energietoeslag		Gemeenten
Ontwikkelen naar werk	323	369			
Apparaatskosten	-46	0	Verschuiving binnen de Apparaatskosten	I	-
Inburgering	165	165	Ophogen van de lasten en baten leerbaarheidstoets en ondertussengroep (DVO)	I	Gemeenten (Rijksbijdrage)
Participatie	-1.000	-1.000	Extra budgetten in 2022 beschikbaar gesteld waar een deel van de inzet uit gefinancierd kan worden zodat reguliere middelen voor een gedeelte terug kunnen vloeien	I	Gemeenten
Participatie	178	178	Regiodeal (afrekening 2021)	I	Dordrecht
Wsw	869	869	Loon- en prijsbijstelling gebaseerd op de meicirculaire 2022	S	
	158	158	Extra budget voor het opvangen van exploitatietekorten als gevolg van de coronapandemie gebaseerd op de septembercirculaire 2022	I	Gemeenten (Rijksbijdrage)
Zorgen voor ondersteuning	-687	-687			
Huishoudelijk ondersteuning	-966	-966	Lagere lasten en baten HO als gevolg van wachtlijsten in verband met krapte op de arbeidsmarkt (zorgaanbieders)	I	Gemeenten
Hulpmiddelen	279	279	Hogere lasten bij woonvoorzieningen door de snel stijgende prijzen van materialen en de tarieven van de aannemers	I	Gemeenten
Vervoer	0	-225	Lagere opbrengsten klanten Drechthopper leiden tot hogere bijdrage gemeenten	I	Gemeenten
		225			
Overhead	221	0			
Apparaatskosten	221	0	Verschuiving binnen de Apparaatskosten	I	-
Totaal	12.333	12.333			

5.5 DEKKING BEGROTINGSWIJZIGINGEN

(Bedragen x€ 1.000)

Programma	Begroting 2022			Begroting na voorgestelde wijzigingen (te bu rap 2022)			Afwijking			DVO	Mutatie reserve	Interne wijziging	Bijdragen derden	Verwink als risico	TOTAAL wijziging bijdragen gemeenten
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo						
Bestaan zekerheid verdraken	138.888	148.061	12.185	164.395	189.489	16.074	17.528	20.418	2.889	6.328	-	1.849	28	1.800	11.889
Apparaat	15.668	27.353	11.685	15.497	30.517	15.020	171-	3.164	3.335	-	-	-	83	-	3.081
Budgetadvies	118	118	-	118	118	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inkomensondersteuning	108.922	109.422	500	113.157	113.211	54	4.234	3.788	446	4.606	-	1.849	109	1.600	4.158
Maatwerkvoorziening inkomens...	2.250	2.250	-	2.100	2.100	-	150-	150-	-	-	-	-	-	-	150-
Minimabeleid	9.907	9.907	-	23.523	23.523	-	13.616	13.616	-	720	-	-	-	-	12.896
Ontwikkelen naar werk	44.312	61.677	7.285	46.323	61.031	6.708	1.011	548-	1.657-	-	-	46-	175	-	878-
Apparaat	10.564	8.494	2.070-	10.322	6.293	4.030-	242-	2.202-	1.960-	-	-	-	175	-	2.377-
Inburgering	300	300	-	1.291	1.291	-	991	991	-	-	-	-	-	-	991
Participatie	6.479	15.534	9.055	6.199	15.657	9.458	280-	123	403	-	-	45-	-	-	168
Statushouders	406	686	280	406	686	280	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wsw	26.563	26.563	-	27.105	27.105	-	542	542	-	-	-	-	-	-	542
Zorgen voor ondersteuning	78.376	78.888	614	78.563	75.932	821-	1.822-	3.058-	1.234-	-	-	-	278	-	3.333-
Apparaat	7.129	7.743	614	7.307	6.686	621-	177	1.057-	1.234-	-	-	-	12	-	1.069-
Begeleiding en kortdurend verblijf	29.155	29.155	-	29.155	29.155	-	-	-	-	-	-	-	49	-	49-
Huishoudelijke ondersteuning	28.420	28.420	-	26.420	26.420	-	2.000-	2.000-	-	-	-	-	134	-	2.134-
Hulpmiddelen	5.390	5.390	-	5.101	5.101	-	289-	289-	-	-	-	-	35	-	324-
Vervoer	8.281	8.281	-	8.570	8.570	-	289	289	-	-	-	-	46	-	243
Overhead	20.752	888	20.064-	22.208	1.801	20.808-	1.468	913	544	-	-	-	72	-	841
Mutatie reserve	-	-	-	-	448	448	-	448	448	-	448	-	-	-	-
Totaal	280.905	280.905	-	298.478	298.478	-	18.174	18.174	-	6.328	448	1.804	488	1.800	8.501

5.6 RESERVES

(Bedragen x € 1.000)

Reserves	Stand 01-01-2022	Resultaat- bestemming 2021	Toevoeging	Onttrekking	Afrekening	Prognose 31-12-2022
Algemene reserve	90-	-	-	-	-	90-
Totaal algemene reserve	90-	-	-	-	-	90-
Reserve Uitvoeringskosten Tozo	-	446	-	446-	-	-
Totaal bestemmingsreserves	-	446	-	446-	-	-
Totaal reserves	90-	446	-	446-	-	90-

Toelichting:

Algemene reserve

De algemene reserve is ultimo 2021 € 90.000 negatief. Dit is het restant van de voorfinanciering door de GR van invlechtingskosten bij de toetreding in 2017 van de gemeente Hardinxveld-Giessendam. Conform het besluit van de Drechttraad van 14 juni 2016 is voor het invlechten van Hardinxveld-Giessendam € 700.000 ingezet vanuit de algemene reserve. Hardinxveld-Giessendam vult het bedrag aan via resultaatbestemming/ -bepaling. Mocht op 1 januari 2023 het bedrag nog niet zijn gecompenseerd dan zal Hardinxveld-Giessendam het resterende deel voor 31 januari 2023 voldoen. Hierover is tussen de GR en de gemeente Hardinxveld-Giessendam een overeenkomst afgesloten.

Reserve Uitvoeringskosten Tozo

Bij de jaarstukken 2021 GRD is voorgesteld om een bestemmingsreserve te vormen voor de uitvoeringskosten van de Tozo met als doel het opvangen van kosten bij de uitvoering van en de controle op de Tozo-regelingen die doorlopen van 2021 naar 2022. Bij de 1e bestuursrapportage 2022 GRS heeft het AB besloten om dit bedrag in 2022 beschikbaar te stellen ter dekking van de kosten die in 2022 gemaakt worden voor de uitvoering en controle van de Tozo.

5.7 INVESTERINGEN

In deze bijlage wordt de stand van zaken over 2022 en prognose van de beschikbaar gestelde kredieten opgenomen. De activeringsgrens van investeringen is € 50.000. De stand van zaken van de investeringen is als volgt:

(Bedragen x € 1.000)

Kredieten	AB d.d.	Oorspronkelijk krediet	Beschikbaar krediet 2022	Uitgegeven 2022	Verplicht 2022	Restant	Voortgang t.o.v. planning
Werkplein gebouw Hellingen SDD	jul-17/ jul-18	500	380	-	-	-	Aanpassingen aan het werkplein en de aangrenzende ruimte
IT SDD	jul-18	150	150	-	-	-	Vervanging van bestaande mobile devices én investering in mobiel device management
ICT SDD	jul-20	250	250	-	-	-	Beschikbaar gesteld voor reguliere ICT-investeringen
Totaal		900	780	-	-	-	

Toelichting:

ICT Beweegt

Het beheer van de apparaten gaat over naar KPN. Voor laptops betekent dit dat deze opnieuw ingespoeld moeten worden. Dit kan alleen met 'moderne' laptops. Chromebooks worden niet in beheer genomen door KPN. Deze 'moeten' in 2023 worden vervangen door laptops. De uitnutting van de ICT kredieten zal naar verwachting (deels) in 2023 plaatsvinden. Met de kapitaallasten is in de meerjarenbegroting rekening gehouden.